

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30—	celo leto naprej K 34—
pol leta 15—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7-50	celo leto naprej K 40—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izkušnja vsak dan svojo izrazito nedolgo in praznino.

Ismerati se računajo po porabi prostora in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., pete in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 28—	četrt leta 7—
pol leta 14—	na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Premirje sklenjeno. Pričetek pogajanj za mir.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Včeraj je bilo v Brestu Litovskem sklenjeno za vse ruske fronte veljavno premirje, ki naj traja najmanj do 14. januarja.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 16. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. V Brestu Litovskem je bilo dne 15. decembra sklenjeno od Nj. kr. visokosti generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega in zastopnikov zavezniških sil premirje z Rusijo za čas 28 dni, veljavno od 17. decembra ob 12. polnoč naprej.

PREMIRIJE SKLENJENO. — POGAJANJA ZA MIR.

Dunaj, 16. decembra. Iz vojne poročevalskega stana poročajo: Od pooblaščenih zastopnikov ruskega vrhovnega armadnega vodstva na eni strani in vrhovnega armadnega vodstva, Nemčije, Avstro-Ogrske, Bolgarske in Turčije na drugi strani, je bila dne 15. decembra v Brestu Litovskem sklenjena pogodba za premirje. Premirje se prične dne 17. decembra polnoč in velja do 14. januarja 1918. Če se premirje ne odpravi tekom 7 dni, traja avtomatično še naprej. Premirje se razteza na vse vojne sile na kopnem, v zraku in na morju, ter na vse ruske fronte.

Glasom člana 9 pogodbe se prične neposredno po

podpisaniu premirja pogajanja za mir.

Dunaj, 17. decembra. (Kor. urad.) Vlade Avstro-Ogrske, Nemčije, Bolgarske, Turčije in Rusije bodo dale sedaj sklenjenemu premirju slediti čim prej mirovna pogajanja. Izbiranje in odposiljanje pooblaščenec za ta pogajanja se vrši. Tako dolgo, da se sestanejo pooblaščenec, bodo imeli že od početka pogajanj za premirje v Brestu Litovskem navzoči zastopniki imenovanih vlad neobvezne razgovore o mirovni pogajanjih. Ti razgovori so se danes pričeli.

Petrograd, 14. decembra. (Kor. ur.) Agentura. General Ščerbačev je sklenil v Foksanah med romunsko armado na romunski fronti na eni strani in med nemško, avstro-ogrsko, bolgarsko in turško armado na drugi strani, začasno premirje.

Dunaj, 15. decembra. (Kor. urad.) Iz vojne poročevalskega stana: V plenarni seji dne 14. t. m. dopoldne je bil del obojestranskih pogajanj pogodb formaliziran. Ker je hotela dobiti ruska delegacija glede nekaterih točk dopolnilne instrukcije svojih vlad, se bodo splošna pogajanja nadaljevala 15. t. m. dopoldne. Dne 14. decembra polnoč je imela protokolna komisija sejo.

Carigrad, 15. decembra. Glavni stan poročila 13. t. m. v dopolnitvi, da se je izjavil tudi ruski poveljnik na kavkaški fronti pripravljenega stopiti v pogajanja glede premirja.

Romunska.

Berolin, 15. decembra. „Nationalzeitung“ poroča, da je ponudil Bratiansku kralju demisijsko vsega kabineta. Vsekakor se odzove iz Washingtona in Londona, češ, da je nemogoče in brezupno pomagati Romunski.

Politično pismo iz Zagreba.

Zagreb, 12. decembra.

Hrvatski sabor prične te dni razpravljati o volilni reformi. Za zunanega opazovalca je zadeva zanimiva in privlačljiva, saj prihaja v času toliko naglaševane demokratizacije. Javno mnenje na Hrvatskem je bilo pasivno in rezervirano. Ni čuda. Javno mnenje je v takem nasprotju z vsemi dosedanjimi prilikami na Hrvatskem, da ga nič ne more oduševiti. Še večja rezerviranost je nastala vsled zadnjih političnih dogodkov na Hrvatskem, ki so dokazali, da se sistem poslužuje samo lepimi besedi in gesli, da pa te besede in gesla zametuje takoj, čim samira, da ne potrebuje več naroda in njegovega glasu.

Mirovna ponudba tiskih boljševo-kov, te najdemokratičnejše in najrevolucionarnejše vseh strank, kakor se sami predstavljajo, je prinesla hrvatskemu političnemu življenju pravo robstvo. Časopisna cenzura je poostrena, kakor na začetku vojne, istom se je zagrozilo, da bodo ustavljeni, ako bodo pisali neugodno o Czerninu in premirju. Ta situacija traja še danes. Zato je razumljivo, da spremlja hrvatska javnost mirovna pogajanja, ki so se pričela v znaku nesvobode, z veliko skepsa.

Odmev teh dogodkov se je oglašil tudi v saboru. Poslanec dr. Ante Pavelić je protestiral proti drakonski cenzuri in izrazil svoje začudenje, da more hrvatski časopisje v takih prilikah sploh še eksistirati. Vstal je proti temu, da se hrvatskemu narodu ne dovoljuje, da bi ob priliki tako velikih historičnih dogodkov povzdignil svoj glas za svojo svobodo in izrazil svoje mnenje. Govornik je protestiral proti falsificiranju boljševoške ponudbe in proti trditvi grofa Czernina, da govori v imenu večine narodov monarhije. Dr. Pavelić je temu nasprotipoudarjal, da bi Jugoslavaniproti taki politiki mogli konečno poseči tudi po gospodarskih represalijah.

Saborska večina je molčala, ker je skrivna sedanega režima na Hrvatskem. Od vlade je bil v saboru podan dr. Vinko Krišković, vrlo inteligentem se pripoveduje, da je plašljiv brez hrbenice. Naš podban se trese

pred vsakim glasom telefona z Dunaja in iz Pešte in ta glas je bil na začetku pogajanj za premirje silno surov. Grof Czernin je očito hotel terorizirati vlado, saborske stranke in javno mnenje. Uredniki zagrebških listov so bili pozvani k državnemu pravniku ad audiendum verbum ter so dobili take direktive, da so sklenili, da je boljše v listih molčati, ako neboje, da jih vlada zatre. Danes je v Zagrebu prepovedano pisati o jugoslovanskim, in vedno očitnejša postaja tendenca, zatreti jugoslovansko misel in povzdigniti ideje Šusteršičev, Saxov, Horvatov in Stadlerjev. Seveda, tega se vlada še vedno ni naučila, da imajo taki teroristični poskusi vedno le druge posledice, nego se jih je pričakovalo.

Nad slabotnostjo vlade v političnih vprašanjih tožijo tudi sami člani vladine večine in čujejo se glasovi, ki pripisujejo podbanu Kriškoviću celo nečiste namene, zlasti od takrat, odkar mu je dr. Wekerle baje dejal, da je „banabils“. T. j., da bi moral postati ban, ako bi prišlo do krize z banom Mihalovičem. Naravno, da so v teh razmerah simpatije na strani bana Mihaloviča, ki je človek iskrenega mišljenja in iskrene besede in ki nikakor ne gre za tem, da bi narodu povzročil kakoršnokoli škodo. Dr. Krišković je sicer po svoji doktrini liberalac angleškega kova, po svojih političnih tradicijah pa je Kluenovec. To je tisti duševni dualizem, v katerem se izraža vsa nedoslednost in amoralnost hrvatskega političnega življenja, ki ga je ustvaril pri nas Kluenov sistem. Dr. Krišković kot podban ni težko desavuirati dr. Kriškoviča kot vsenčlanskega profesorja in pisca svobodnjaške ideologije v knjigi „Juniosva pisma“, ki je nedavno izšla v drugi izdaji in z njo vzbudila veliko pažnjo v književnem in političnem svetu.

Ne varajmo se in ne zapirajmo oči: Res je, da so tudi nekateri in to mlajši člani koalicije, nastopili proti hrvatskemu časopisju, ki je odločno zastopalo jugoslovansko politiko. Morda jih bo sedaj fiasko Šusteršiča in Stadlerja spametovalo, toda njihovo početje je napravilo najžalostnejši vtis.

Vse simpatije hrvatske javnosti so danes na strani

Jugoslovanskega kluba, katerega ne strašijo nobene pretnje, nobene intrige in nobene grožnje. Vsa naša javnost je prepričana, da bodeta Jugoslovanski klub in Češki Svar s svojo energično politiko zmagala.

Madžari v bedah in dejanjih.

Kakor znano, Madžari sedaj, ko Čehi in Jugoslavan dvigajo glas za samostojnost in svobodo, ne najdejo dovolj besedi, ogorčenja in obsodbe za slovensko „velezdajal“, „ako politiko“. Madžarski listi in madžarski voditelji, ki vsako leto ob svojem času slavijo Ludvika Košuta kot svojega največjega narodnega junaka, ki so ponosni na revolucijo 1848. leta, ki ne morejo pozabiti na Klapkeve in Thürryjeve legije, grdi in pojejo slovensko deklaracijsko politiko, ki se poslužuje izključno zakonitih sredstev kot verolomstvo napram dinastiji in državi, ter kličejo na Čeha in Jugoslavan bajonete ter krvnike. Ni se dolgo temu, kar so Madžari govorili s Slovani v povsem drugem tonu. Takrat so pošiljali svoje zaupnike k Čehom, Poljakom in Jugoslovanom, da bi avstrijske slovenske narode pridobili za skupno delo proti Dunaju in proti dinastiji. Danes bi rada avstrijska vlada nasilno potlačila deklaracijsko gibanje. Takrat ni imela poguma, da bi bila aretirala le enega madžarskih političnih agentov, ki so v pravem pomenu besede se igrali z velezdajali.

Praski „Narodni List“ pripoveduje iz onega časa Madžarom v spomin in poduk sledečo reminiscenco: Bilo je t. 1905. Boj madžarske koalicije pod vodstvom Franca Košuta, Julija Justha, grofa Apponyja, grofa Zichyja in Rakovskega (zadnji trije so danes največji patrioti, opom. uredn.) proti Fejervarjevji vladi, je dosegel svoj vrhunec. V svoji obupnosti, da Fejervarjevji, s tem premaga radikalizem, so posegli ki politiki po posebnem političnem sredstvu. Poslali so v Prago dr. Jastava Kovaca. Tam ni nišesar dosegel. Dne 28. aprila je odpoval v Ljubljano, kjer se je legitimiral s pismom nek. Julija Justha. V pismu je bilo med drugim tudi to, da je dr. Kovaca pooblaščen se pogajati s slovenskimi politiki. Dr. Kovaca je obiskal biv. žega ljubljanskega župana Hribarja, dr. T. in dr. Janeza Ev. Kreka ter predlagal politično koalicijo madžarsko, slovensko proti Dunaju. Izvajal je, da je treba za vedno zločiti vlado Nemcev in Dunaj. In vprašanje, kaj namera, vajo Madžari s Slovani in Jugoslovani, je Kovaca odgovoril, da zatiranje Slovkov ni v madžarskem interesu. Madžarski narod, da za to ne more. To dela vse Dunaj, dunajski sistem je hujkati narod proti narodu. Ako bi prišlo do madžarsko, slovenske, ali vsaj madžarsko, slovenske zveze, potem se Madžari pripravljajo podpisati „charte blanche“ in celo ustanoviti jugoslovansko državo, hrvatsko, srbsko, slovensko, oz. roma pomagati Slovincem do popolne avtonomije. Slovenski se Kovacu niso vedli na limanice, in podobno se je vrnil brez uspeha, tu dia poslanec dr. Erno Kovacs iz Krakova in Lvova, kjer so ga sicer bratsko pogostili, končno pa lepo izklopitali.

K tem razkritjem lahko dodamo še sledeče podrobnosti: Pooblaščenec madžarske koalicije poslanec dr. Kovacs je prišel takrat v Ljubljano v oficirski uniformi. Udeležil se je bil večjinskih vaj na Koroškem in se je kot častnik predstavljal slovenskim politikom, češ, da je tako manj izpostavljen pozornosti oblasti. Izkazal se je s pooblastilom Julija Justha ter je razvijal prav velikopotezno načrto, češ, sedaj je čas, da Madžari in Jugoslavan v skupnem odporu zločijo Avstrijo, ter roko v roki dosežejo popolno samostojnost. Poslanec Kovacs je zidil zlate gradove, obetal slovenskim politikom vse mogoče, slikal jim nevarnost, ki preti Jugoslovanom, ako še nadalje ostanejo pod dunajsko vlado, pripovedoval kako so Madžari odločeni k največjemu in sredstvom, zatrevati kako bratska so njihova čustva za Slovence, Hrvatce in Srbe, hvallal se je kako imajo Justh, Košut, grof Appony, grof Zichy zagotovljeno pomoč Srbije in priidal, da največji sovražnik ogrskega in hrvatskega kralja je avstrijski cesar. Končno je predlagal skupno konferenco madžarskih, hrvatskih in slovenskih voditeljev, ki naj se vrši v Ljubljani, kjer da bo vzbudila najmanj pozornosti. Na tej konferenci se naj definitivno sklene madžarsko-jugoslovanska zveza.

Slovenski politiki, ki jih je dr. Kovacs obiskal, so poslušali madžarskega agenta s hladno rezervo ter so ga kratkomejno odločili. Poročilo, ki ga je prinesel poslanec Kovacs v Budimpešto je moralo konstatirati povsem negativni rezultat njegove ljubljanske agitacije, kajti Madžari se niso po Kovacem odločili pri Slovincih nič več oglašati, akoravno so pozneje pri drugih še mnogo poskušali. Slovenski politiki, ki ga „Narodni List“ navaja kot „dr. T.“ je bil, kakor smo izvedeli podžupan in deželni odbornik dr. Karl Triller, ki je madžarskemu agentu neprikrito povedal, da se Madžari zaman trudijo za slovensko zavezništvo.

Leta 1905. so sedanje vladne madžarske mrzlično delovale proti Nemcem in proti Avstriji. Danes bijuvalo isti ljudje, ki

so pred 12 leti obljubovali Jugoslovanom lastno državo, ki so hodili v Beograd slaviti erbsko dinastijo in so tudi tam iskali zavznikov, ogenj in žveplo na zakonita stremjenja Čehov in Jugoslovanom, ki nočejo nič drugega nego to, kar jim gre po človeški in božji pravici.

Dr. Šusteršič grobokop obmejnih Slovencev.

(Dopis s Koroškega.)

Pod gorajšnjim naslovom je prinesla svojčas blagopokojna „Osa“ karikatur dr. Šusteršičev. Bil je naslikan kot grobokop, ki pokopava tri krste — Koroško, Stajersko in Primorsko. Odprimo prvo krsto, Koroško — in pogledimo, kaj je pokopal dr. Šusteršič! Pred dobrih desetimi leti je nastal nov volilni red za državni zbor. S tem volilnim redom se je spremenila tudi volilna geometrija, predručali so se volilni okrajji, pri nas, na Koroškem, seveda tako, da je dobila slovenska tretjina prebivalstva enega poslanca, dve tretjini nemškega pa dve poslanca za državni zbor. In še ta edini slovenski mandat označujejo Nemci kot „Kampimandate“, kar imajo popolnoma prav, zakaj, pri zadnjih volitvah je v tem edinem okraju zmagal Grafenauer le z neznančno večino glasov. Da je Grafenauerjev mandat bojni mandat, sem skusil sam na njegovem volilnem shodu, ko so nas obmetavali z jajci in ko se je nemčursko gasilno društvo pripelalo z brzgalno, da bi zborovalce razpršilo, kar je orožništvo vendarle preprečilo. Tako je torej zagotovljeno zastopstvo koroških Slovencev v državnem zboru. Kaka primera, če pogledamo, kakšno zastopstvo ima v državnem zboru pest kranjskih Nemcev!

Kako je prišlo do tega, o tem se je svojčas mnogo razpravljalo v „Miru“ in vseh naprednih časopisih. Da je vlada prikovala novi volilni red z ozirom na volilno geometrijo na Kranjskem tako, kakor je bilo vseh dr. Šusteršič, je moral krvaveti Koroško. Bila je to navadna kupčija takratnega načelnika S. L. S. z vlado. Da dobi S. L. S. na Kranjskem popolno moč, zato naj se vzame katoliškim koroškim Slovincem vse. Govorilo in pisalo se je javno, da je izdal dr. Šusteršič obmejne Slovence in on tudi nikdar ni mogel nasprotnega dokazati, dasi je vrgel v svet „tajnost“, da je na tem kriva neka „visoka“ blizu vlade stoječa oseba. Pribiti hočemo še to, da je dr. Šusteršič že takrat izdal tudi lastno stranko, ker ni delal radi tega za njo, da bi imela sama korist, ampak da je z njeno pomočjo koristil sebi, prišel pozneje do mesta deželnega glavarja, in skušal dospeti do ministra. Da je pa zamešetaril koroške Slovence, ki so bili vendar pod vodstvom dr. Brejca njegovi verni pristaši, dasi niso vedeli zakaj, osvetljuje še bolj njegov značaj: Vedel je, da mu zaslužnih koroških naš rod nikdar ne more biti v pomoč, zato je bilo brez koristi zanj, potegovati se za „umirajoče“. Še več! Ako bi bil pomagal koroškim Slovincem, ki jih uničujejo že sto in sto let, bi se bil zameril vladi. Treba pa je bilo, se prikupiti in zato pomagati pri ubijanju slovanstva.

Da nas koroške Slovence posledice Šusteršičevega dela glede volilne reforme tlačijo posebno sedaj, ko edini naš poslanec ne sme zastopati naših in skupnih koristi na Dunaju, to bo razumljivo vsak, ki ima le malo čuta za našo stvar. Zato pa iskreno pozdravljamo izstop famoznega ljudskega zastopnika iz Jugoslovanskega kluba, zakaj on ne spada tja, onečal bi svete prostore, kjer se dela za naše ujedinenje in našo svobodo. Dosti udarcev smo že prenesli in prenašamo vojno tudi to, da naš Grafenauer ne sme tje, kjer bi ga potrebovali, ker smo prepričani vi vemo, da delajo ostali naši jugoslovanski poslanci za vse, torej tudi za nas, celo v prvi vrsti za nas.

Čudno je le, da je slovensko, koroško ljudstvo, osobito pa njega voditelj, izdajalsko delo dr. Šusteršiča pri volilni reformi tako hitro pozabilo. Spominjamo se še, ko je odhajal cel vlak koroških

udeležencev na Katoliški shod v Ljubljano, kjer je imel vendar glavno vlogo sedanjí uskok. Tam je govoril o pravici in resnici in vsi so ga poslušali. V ustih je nosil boga, v srcu greh in sovraštvo. S pobožnim obrazom je stopil pred množico, na tihem pa se je smel štafaži, ki je prišla počastit v pobožni ideji svojega krvnika. Sicer pa ljudstvo za ta čin ni odgovorno, ker ni bilo dosti poučeno in ker je bilo mnenja, da se gre edino za versko stvar. Ampak voditelji bi bili morali izjaviti: Pridemo na shod, toda ne pod Šusteršičevim vodstvom. Ubijalca naših pravic proč. Zakaj se to ni zgodilo, ne vem. Sedaj pa se je pokazal „voditelj Slovencev“, kakor se je dal naslavljal v vsej duševni nagoti, in mislimo, da na vsem Koroškem ni Slovence, ki bi se dal zvabiti v bodoče na kako, še s takimi lepimi frazami okinčano prireditvev in če bi bil na njej dr. Šusteršič le zadnji gost.

Zal, čujemo, da ima na Kranjskem ta uzorni mož še peščico pristašev. Poslanec Jaklič je izstopil tudi iz Jugoslovanskega kluba. Ta gospod je učitelj slovenskih otrok, ki bodo postali, ako bodo vzeli kot zgled svojega učitelja, gotovo sami trdni in neomajni značaji. Pregovor pravi: „Povej mi, s kom občeješ in povedal ti bom, kdo si.“ „Slovenski Narod“ je poročal, da je Šusteršič avtor tajne okrožnice, torej oče vojnega denuncijanstva, tu smo povedali, da je Judež obmejnih Slovencev. Ali hočete še več? Ali je še premalo solz in krvi? Torej čujte sodbo našo, sodbo obmejnih borcev, trpinov za našo sveto stvar: Kdor je z dr. Šusteršičem, je proti Jugoslaviji in kdor je proti nji, je izdajalec, za katerega na naši zemlji ni prostora, med nami ni besede. Na dan vstajenja bo nosil Kajnovo znamenje!

—8.

Pritožba „Slovenske Matice“ odbita.

Dunaj, 14. decembra. Danes je bila razglašena sodba državnega sodišča o pritožbi „Slovenske Matice“ radi svoječasne razpusta. Pritožba je odbita in sicer z utemeljitvijo, da je roman „Gospodin Franjo“ političen in da je „Matica“ zato „prekoračila svoja pravila kot nepolitično društvo“. Sodba je sicer brez vsakega praktičnega pomena, ker je med tem delovanje „Slovenske Matice“ zopet vzpostavljeno. V ostalem pa izjava originalno načelo, po katerem je sodilo državno sodišče najostrejšo kritiko. Ako je roman „Gospodin Franjo“ političen roman, potem je danes „politichen“ vsak drugi moderni roman in razna založniška društva bi morala biti vsa razpuščena. In konečno, če je slovensko kulturno društvo po mnenju visokega državnega sodišča izgubilo pravico do obstoja, ker je izdalo političen roman, kolikokrat na leto bi morale oblasti razpustiti „Schulvereine“ ali „Südmark“, katerih neštete publikacije so politične v pravem pomenu te besede, ki pa so po svojih pravilih ravno tako nepolitična društva, kakor „Slovenska Matica“. O famozni sodbi državnega sodišča se bo pač še govorilo. Na Dunaju nam vsak dan prostovoljno dajejo na razpolago nove argumente za našo deklaracijsko politiko.

Zakaj ni prišlo do uresničenja nemških belangov.

n Dunaj, 15. decembra. Posl. Wolf je imel, kakor poroča „Alld. Tagblatt“, te dni v Amsterdamu na Niže Avstrijskem shodu, na katerem je pripovedoval tudi sledeče: Povodom razgovora s cesarjem Francem Jožefom sem izjavil, da je z ozirom na češko državnopravno agitacijo brezpogojno potrebno uresničiti nemške belange. Prosil sem, da bi smel cesarju razložiti, kako si vse mislim. Nato je cesar izjavil: Zakaj mi nekaj takega ne predloži moja vlada? Jaz sem odšel k grofu Stürgku in sem mu povedal, kaj mi je dejal cesar. Grof Stürgkh mi je po dolgem razmišljanju odgovoril, da nima zunanjega poroda za

lak predlog. Jaz sem mu na to dejal: »Ekselencija, to že napravimo; v Prago sklicemo nemški shod, ki bo zahteval od vlade, da uresniči nemške belange. Praški shod je bil sklican, toda na poti s kolodvorov k zborovanju sem zvedel za smrt ministrskega predsednika. Tako so ostale nemške zahteve neuresničene. Sedaj je naloga Nemcev, da se zastavimo za pridruženje Galicije k polski kraljevini in za pridruženje zapadne Ogrske k nemški Avstriji, da si na ta način zagotovimo nemško večino. — Wolfvo razkritje je veleznano. Kaže, nam, kako je bilo vse pripravljeno, da se definitivno izvede veliki načrt — polne germanizacije Avstrije in da je revolver dr. Fritza Adlerja igral res vlezgodovinsko vlogo.

Notranji boji v Rusiji.

Stockholm, 15. decembra. V Kavkaziji je prišlo do bojev med domačimi plemeni in kozaki. Kaljedin, ki so ga poklicali kozaki na pomoč, je odgovoril, da ne more pogrešati nobenih čet. Petrograd, 14. decembra. (Kor. u.) Agentura, Rostov, Razičevan in Taganrog so v oblasti revolucionarnih čet. Kaljedin je zaprosil župana v Rostovu, da naj pride v Novočerkask na pogajanja za ustavitve vojaških operacij. London, 15. decembra. Sem je dospelo poročilo iz Petrograda, da gori Zimska palača.

Stockholm, 14. decembra. (Kor. urad.) »Rusko Slovo« poroča, da so dospeli v Petrograd litvinski polki, da podpirajo boljševike.

Petrograd, 14. decembra. (Kor. urad.) Kaljedinov general Potockij, je bil s svojim štabom aretiran.

Kodani, 16. decembra. (Kor. urad.) »Socialdemokrat« poroča iz Stockholma, da je dobil boljševiški poslanik v Stockholmu Orlovski brzojavko iz Petrograda, da je bil Kaljedin v bližini Moskve aretiran.

Rotterdam, 15. decembra. »Pravda« poroča, da se je večina preko 150 glasov izrekla v ruski narodni skupščini za vladni predlog za takojšnji mirovni sklep.

Petrograd, 14. decembra. (Agent.) V Smolenski Institutu se je vršilo kozoško zborovanje, ki so se ga udeležili vojaški donski in kubanski regimentov, kozaki komite, ki je bil poslan k vsesuskemu kongresu sovjetov in baterijsko moštvo severne fronte. Shod je odobril tale sklep: Člani vrhovnih kozoških organov, sovjeta vojaških organizacij vodijo že od začetka svoje delavnosti protirevolucionarno propagando in tirajo kozake v bratomorno vojno. Ker nečemo, da bi se druge organizacije vmešale v kozoške zadeve, ukazujemo pomagati Ljeningovski četam in članom sovjetske vojaške organizacije takoj zapreti. Shod se je razdel opolnoči. Oboroženi udeležniki so odšli, da primajo članke sovjetske vojaške organizacije.

Rotterdam, 15. decembra. »Times« poroča, da je Trocki izjavil, da hočejo boljševiki za vsako ceno doseči splošni mir.

USTAVODAJNI ZBOR.

Petrograd, 14. decembra. (Kor. u.) »Agentura, Kongres socialno-revolucionarne stranke je sklenil glede političnega programa konstituentne zasedbe, da se stališče drugega kongresa sovjetov ter za njegove pravice razpolaganja in odstavljaja. Resolucija pravi: Poskus, izpremeniti ustavodajni zbor v bojno organizacijo proti delavskim in vojaškim sovjetom, ki so organi oblasti, je atentat na uspehe revolucije. Nujno je treba nastopiti energično. Revolucionarno rusko ljudstvo bo izpolnilo svojo nalogo, če bo vladna oblast izključno in nepreklicno v rokah ljudstva. V času naše sedanje neuprtezanje socialne revolucije ne sme ljudstvo deliti oblasti z drugimi razredi.

Petrograd, 10. decembra. (Kor. ur. Agentura, zakasnelo.) Otvoritev ustavodajnega zbora se je odložila za nedoločeno čas, ker je Ljeningova vlada doletela, da mora biti navzočih vsaj 400 poslancev. Do sedaj je znanih kakih 175 izidov volitev ter so dobili socialni revolucionarji kakih 100, boljševiki pa kakih 40 glasov. Od teh 175 poslancev je prišlo popoldne kakih 50 v Tavriske palače in ker niso mogli imeti seje, so se privatno razgovarjali in sestavili provizorični bureau. Danes se je vršila impozantna ljudska manifestacija na čast zborovalcem.

Petrograd, 14. decembra. (Kor. ur. Agentura, zakasnelo.) Severni front je bilo izvoljenih 8 boljševikov in 1 Ukrajince. V okraju Krasnojarsk so dobili socialni revolucionarji 23.622, boljševiki 9875 in kadeti 214 glasov. Stockholm, 15. decembra. (Kor. urad.) »Pravda« poroča, da so dobili boljševiki pri volitvah v ustavodajni zbor v Rostovu večino.

Petrograd, 13. decembra. Pri volitvah v ustavodajni zbor so dobili pri 12. armadi boljševiki 202.000, socialni revolucionarji 120.000, Ukrajinci 3000, kadeti 6000, patriotski menševiki 2500 in mednarodni menševiki 1700 glasov. Pri 5. armadi je bilo razmerje glasov to - le: Boljševiki 145.000, socialni revolucionarji 45.000, Ukrajinci 21.000, kadeti 4000, patriotski menševiki 1200 in mednarodni menševiki 1200 glasov. Na Finskem je glasovalo v armadi za boljševike 208.000, za socialne revolucionarje 11.000, za Ukrajince 1200, za kadete 700, za mednarodne menševike 330 in za narodne menševike 293 voljavov.

CAR UMORJEN?

Basel, 15. decembra. »Times« poroča iz Washingtona: Na tukašnjem ruskem veleposlanstvu se govori, da je bil bivši car Nikolaj od vojaške straže ubit.

Vladivostok.

Bern, 15. decembra. (Kor. ur.) »Progrès de Lyon« poroča iz Washingtona: Ameriški konzul v Vladivostoku demantira izkranje japonskih čet.

Amsterdam, 15. decembra. (Kor. ur.) Glasom poročila nekake tukašnje lista izvedo »Times« iz Washingtona: Državni tajnik Lansing je danes sporočil zastopnikom časopisja, da je dobil od ameriškega konzula v Vladivostoku brzojavko, ki pravi,

da se vrši tam silen boj med različnimi vojaškimi skupinami. Konzul je zahteval, da naj se pošljejo tja ameriške čete. Glasom izjave Lansinga v Washingtonu, se nimalo poročila, da bi bili Japonci izkrcali čete.

Švedska, Finska in Rusija.

Stockholm, 14. decembra. (Kor. urad.) Socialno-demokratska stranka prinaša oklic, v katerem obžaluje, da se zavzema del švedskega meščanskega časopisja za oboroženi nastop Švedske proti Rusiji, da pospeši odločitev Finske, ker bi se s tem motilo prijateljsko razmerje z Rusijo.

Rusija in entente.

Stockholm, 15. decembra. Tu akreditirani zastopniki entente so stori pri švedski vladi korake, da jo zadržijo, da ne prizna nove ruske vlade. Če bi švedska vlada priznala novo rusko vlado, bi to smatrala entente za neprijazen korak.

Stockholm, 15. decembra. Japonci so odpotovali tako hitro iz Rusije, da je večina pustila tam pohištvo, blago in živila. Vlada se izseljevanju ne upira. Japonci mislijo, ki je dospela v Petrograd pa ruska vlada ni dovolila zapustiti mesto in se vrniti na Japonsko.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Orožje miruje. Pogajanja za premirje se nadaljujejo.

Italijansko bojišče. Čete generala infanterije Alfreda Kraussa so kljub nasilnejšemu uporu zavzele italijanske pozicije na Col Caprille. Pri tem sta se silno odlikovala pešpolka št. 49 in 88. Na gori Pertica so zavzeli alpski bataljoni več sovražnih napadov. Da bi zopet zavzeli dne 12. in 13. decembra od zavezniških čet zavzete sovražne pozicije na gori Spinuccio so izvršili Italijani zamenjave napade. V bojih zadnjih dni smo vjeli 40 italijanskih častnikov, med njimi 2 štabna častnika ter nad 3000 mož in vplenili nekaj topov in strojnih pušk. — Šef generalnega štaba.

Dunaj, 16. decembra. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. V pokrajini Col Caprila so avstro-ogrski polki izgradili svoje uspehe ter vjeli zopet nekaj sto sovražnikov. Ob Plavi artiljerijski boj. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 15. decembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Rupprehta. Več kot pred štirimi tedni ni ustavili Angličje svoje napade na Flandrskem. Za enkrat smemo smatrati njegovo velkantsko ofenzivo, ki je imela namen zavzeti flandrsko obal in uničiti oporišče naših podmorskih čolnov, za končano. Skoraj vsa angleška vojska, ojačena s Francozi, se je več kot četrt leta borila za odločitev z našo, na Flandrskem stoječo armado. Nemško vodstvo in nemške čete so tudi tu zmagele, dočim smo na drugih točkah s silnimi udarci pobili sovražnika. Neuspehe angleške vojske na Flandrskem poveča še težki poraz, ki ga je angleška vojska doživela pri Cambraju. Severno od Ghevelta smo pri uspešnem podvzetju proti angleškim četam v grajskem parku Polzehoek vjeli 2 častnika in 45 mož. Ponočni angleški protinapad, da zopet osvoje izgubljeno ozemlje, se je ponesrečil. Od Scarpe do Olse je bilo angleško artiljerijsko delovanje živahno. Zvečer, čez noč in rano jutraj se ležali na naših pozicijah močni ognjeni napadi. Spoznali smo nameravane angleški napad vzhodno od Bullecourta ter preprečili njega izvedbo s svojim uničevalnim ognjem. — Skupina vojsk Albrehta Würtemberskega. V dolini Thanne je zadržala naša posadka v jarkih sunek močnega francoskega izvidnega oddelka.

Italijanska fronta. Iz bojev zadnjih dni med Brento in Piavo je ostalo v naših rokah 40 častnikov in nad 3000 mož, nekaj topov in strojnih pušk. Zavrnili smo več protinapadov, ki jih je sovražnik izvršil na pozicije, ki smo jih bili zavzeli. Vzhodno bojišče. Pogajanja za premirje so se nadaljevala. Makedonska fronta. Mašni boji v predpolju zapadno od Ohridskega jezera. Na ostali fronti je ostalo bojno delovanje slabotno. — v. Ludendorff.

Berolin, 16. decembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. V grajskem parku Polzehoek smo porinili svojo črto naprej in vjeli več mož. Pri Monchyju in jugozapadno od Cambraja je dobilo artiljerijsko delovanje precejšnje silo. Angleški sunki pri Monchyju in Bullecourtu so se ponesrečili. Na mnogih točkah francoske fronte smo pripeljali iz izvidnih bojev viete nazaj.

Italijanska fronta. Razširjač svoje uspehe so avstro-ogrski čete zajrile šale Italijanske pozicije južno od Col Caprila in vjete več sto mož, med njimi 19 častnikov.

Makedonska fronta. Živahno delovanje Angležev med Vardarjem in Dojranskim jezerom. — v. Ludendorff.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 15. decembra. (Kor. ur.) Ob maloazijski obali smo zasedli otoka Messonissi in Piaka.

V SREDOZEMSKEM MORJU.

Berlin, 13. decembra. Wolff urad poroča: V sredozemskem morju so naši podmorski čolni uničili zopet dvanaest parnikov in šest jadrnic s več kakor 50.000 bruto registracijskega tona. Večina parnikov smo kljub

močni straži rusilcev in razdiralcev podmorskih čolnov izstrelili iz spremstva. Zlastno delovanje spremestnih ladij je ostalo vedno brez uspeha. Prevoznega prometa v Italijo in na bojišča na vzhodu sredozemskega morja so prisadete s tem občutno izgube. Predvsem smo v nekem velikem potopljenem parniku spoznali za Italijo namenjeno prevozno ladjo za čete, pri nekem drugem smo doleteli smer v Solun. — Šef admiralskega štaba.

Pomorska bitka pri Norveški.

Kristiania, 13. decembra. (Noršk. brz. ur.) Od potopljenih trgovskih parnikov sta bila dva norveška namreč »Bolletaa« (1700 ton) in »Kong Erik« (750 ton), potem dva švedska in eden danski. Poškodovani angleški razdiralec se nahaja v Bekkevu. Poveljniki je mnenja, da bo sam lahko popravil ladjo in odplul. Nemci so obstreljevali najprej Angličje, da so se mogli trgovski parniki izločiti iz boja in spraviti svojo posadko v tovarne. Pravilo, da je vse moštvo rešeno in v upajo, da dosežejo mnogi rešili čolni tekem dneva obalo. Po drobnosti o poteku boja je sporočil poškodovani angleški torpedni lovec, ki je imel nalogo spremljati je imenovane ladje z Angličkega na Norveško. Pri Povzeru so jih napadli štirje nemški torpedni lovci in potopili enega angleškega lovca, štiri ribiške parnike in vseh šest trgovskih ladij. Dosedaj se je rešilo 30 mož ladij »Polstaa«, »Therlie« in »Bothnia«. Po poročilih rešene moštva sta bila potopljena dva nemška torpedna lovec, Krmar »Bolletaa« je izjavil, da so jih Nemci krepko napadli. Sicer pa ne trdijo, da so namerili svoj ogenj predvsem na trgovske ladje. Zato se jim je posrečilo odtegniti se bojni coni, a vso niso odšle svoji usodi. Posadka »Bolletaa« meni, da je vse moštvo rešeno, ker se je po neki nemški torpedni lovec ponudil, da sprejme moštvo. Vselej dežja, krogeli drugih lovcov proti trgovskim ladjam, so ljudje rajši ostali v rešilnih čolnih. Na krovu enega angleških torpednih lovcov je ležalo po izpovedi moštva 10 trupel angleških mornarjev. Na vprašanje, zakaj niso angleške bojne ladje zadržale nemških, pravijo Angličje, da so bili Nemci praleči. Angleški topovi nesejo 10.000 metrov, a Nemci so bili v razdalji 12.000 metrov.

Mornariški svet entente.

London, 15. decembra. Dne 29. in 30. novembra so se v Parizu vršile pod predsedstvom Georgea Leyguesa konference ententnih admiralov, na katerih je bilo sklenjeno ustanoviti mornariški svet zavezniškov, da se zagotovijo kar najbolj stik in popolni skupni nastop zavezniških brodivov. V ta vrhovni mornariški svet vstopijo mornariški ministri in šefi štabov. Japonska in Zedinjene države pošljeta tudi svoje zastopnike.

VELIKA NEMŠKA ZIMSKA OFENZIVA NA ZAPADU?

Rotterdam, 15. decembra. »Daily Telegraph« javlja iz New Yorka: Ameriška vlada pravi v svojem tedenskem vojnem pregledu, da se Nemci na zapadni fronti pripravljajo na veliko zimsko ofenzivo, s katero hočejo izsiliti odločitev vojne predno prispe ameriška armada.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

14. decembra. V boju z bombami vzhodno od Bullecourta so naše čete tam nekoliko popravile svoje pozicije. Sovražnik je izvršil zadnjo noč pobod proti neki naši postojanki južno od Prouvillea. Nekaj sto vojaških ljudi pogrešamo. Na ostali fronti se zadnjo noč ni dogodilo nič posebnega.

IZ ITALIJANSKE FRONTE.

Italijansko bojišče. Iz vojno-poročevalskega stana 15. decembra: Na v. sinah, ki obkrožujejo dolino Brenta, vzhod, so San Marina, so dosegle večerj čete generala Kraussa nove uspehe. Kljub najhujšemu sovražnemu protinapadu in trdnostnemu odporu so zavzeli Čehi inf. polka št. 88. Col Caprille, med tem ko so se glasi Nizijevstrijci 49. inf. polka polastili kote 1292 severovzhodno ob Colu della Baretta. Zamen je poskušal Italijan s takojšnjimi besnimi protinapadi zopet osvojiti izgubljene pozicije. Vsi poskusi so se izjalovili tukaj, kakor tudi na hribu Pertica, kjer so planinski bataljoni zadržali trikratni sovražni napad. Dočim je ostalo tukaj v rokah braniteljev nad 100 mož. 2 častnika in 1 strojna puška, so stali boji za Col Caprille Italijani 49. oficirjev, med temi 2 štabna oficirja, in nad 1700 vjelih mož. Tu, di proti pozicijam, katere so zavzele zavezniške čete 12. in 13. med Brento in Piavo, je vodil sovražnik svoje čete brez uspeha na hrib napad, v katerem je iztržilo okoli 1000 vjelih mož. V zračnih bojih je bilo 1 sovražno letalo sestreljeno, neki so, vlačni privzemi zrakoplov je padel gorč na tla. Iz vojaškega razmotrivanja 15. decembra: Na vzhodnem bregu Brente smo večerj po kratki artiljerijski pripravi zajrili 1238 m visoki Col Caprille. To akcijo so naše na zapadnem bregu Brente, sever, na globeli Francella, postavljene baterije učinkovito podpirale. Hrib Caprille, ki pada proti Brenti po jako strmih stenah, je bil levi krajni steber italijanske obrambne pozicije, ki sega z visoke planote hriba Asolone in hriba Grappa do Piave. Na tej vi. solni planoti smo se ustavili in pridobili tla, ko večjo možnost za razvijanje in nadaljevanje svojega napada. Veliki uspeh feld. maršala Conrada na planoti Sette Comuni se občuti vedno pomembnejše v svojih operativnih in taktičnih učinkih. Italijani poskušajo z velikimi silami oslabilo vedno ostrejši pritisk na prostor pri Bassa, nu, aif vse njihov odnor je brezuspešen.

Angličje in Francozi na hribu Meletta. Iz vojnih poročil: Kakor je sedaj brezdvomno ugotovljeno, so se udeležili tudi angleški in francoski oddelki težkih, ki pa za naše čete zmagovitih bojev za italijanske utrube na Meletti. Tudi ti niso mogli preprečiti poloma teh jako važnih pozicij in niso bili kos c. kr. bataljonom, ki so vajeni zmagovati. Najvažnejši del italijanske bojne črte je sedaj prostor med Trevisom in Mestre, kjer se opaja vsako uro gibanje sovražnih čet. Na tem prostoru je baje postavljenih tudi kakih 6 angleških in francoskih divizij za italijansko fronto. Benetke s svojimi ogromnimi utrdbami so pasivne že dalje časa. Vreme je čez dan lepo, ponoči pa je občutno mrzlo, jutraj velika megla.

D'Annunzio kljuje Italijane iz južne Amerike. Iz Lugana poroča, da je izdal D'Annunzio na Italijane v južni Ameriki poziv, naj takoj nastopijo Italijansko vojaško službo. Premoženjši morajo štrtovati obilo, kajti sedaj gre za rešitev domovine.

Angličje in Francozi na hribu Meletta. Iz vojnih poročil: Kakor je sedaj brezdvomno ugotovljeno, so se udeležili tudi angleški in francoski oddelki težkih, ki pa za naše čete zmagovitih bojev za italijanske utrube na Meletti. Tudi ti niso mogli preprečiti poloma teh jako važnih pozicij in niso bili kos c. kr. bataljonom, ki so vajeni zmagovati. Najvažnejši del italijanske bojne črte je sedaj prostor med Trevisom in Mestre, kjer se opaja vsako uro gibanje sovražnih čet. Na tem prostoru je baje postavljenih tudi kakih 6 angleških in francoskih divizij za italijansko fronto. Benetke s svojimi ogromnimi utrdbami so pasivne že dalje časa. Vreme je čez dan lepo, ponoči pa je občutno mrzlo, jutraj velika megla.

D'Annunzio kljuje Italijane iz južne Amerike. Iz Lugana poroča, da je izdal D'Annunzio na Italijane v južni Ameriki poziv, naj takoj nastopijo Italijansko vojaško službo. Premoženjši morajo štrtovati obilo, kajti sedaj gre za rešitev domovine.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

14. decembra. Včeraj jutraj, 3. dan zopet pričetka boja med Brento in Piavo, je koncentriral sovražnik takom nekaj ur ogenj svojih baterij na naše pozicije v pokrajini Cola Caprille della Baretta in nato ljuto napadel, zadel pa je s naše strani na neomajni močni odpor. Infanterijski napad je opustil in izvršil močno nadalje svoj pritisk, je začel s svojo artiljerijo zopet streljati. To je trajalo ves dan in naše baterije v družbi s obstreljevalnimi letali, ki so dobila dobre cilje v nabiranju čet v dolinah severnonaših črt, so se uspešno bojevale. Jutraj zgodaj so krepki ognjeni valovi, spremljani s besnim razdi, raječim ognjem, obložili naše pozicije na izrastku hriba Solarolo, ki je bil ob 11. uri 30 minut beeno napaden s obhodno akcijo z zapada in severovzhoda. Močne napadalne vrste, ki so se včasih zgostile v tesne mase, so juršale na Col del Orso, na hrib Solarolo in izpostavek Val Calcino. Ljut ogenj je bil naperjen na okolico Santona. S svojim stitajnim držanjem in s svojimi dovratnim odporom je obdržala naša infanterija v spopadu in v bojih z ročnimi granatami na obdobjanja vredni način, podpirana po naših in po francoskih baterijah, pozicije in je sovražnika zavrnila. Ponoči, ko je bojna sila ponehala, je tvoril neznan, ni in s strani naših hrabrih braniteljev samo korakoma izpraznjeni del terena edini uspeh sovražnika za njegove ogromne krvave žrtve tekem dneva. Naši letalci so zabil 3 letala, ki so padla na tla v dolini Asa, severno Asiaga in severno hriba Grappa, četno je zadel ogenj naše artiljerije in je padlo v okolici Susegana na tla.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

15. decembra. Včeraj je trajala bitka med Brento in Piavo razljučeno dalje. Artiljerijski boj, ki se je nadaljeval časoma po noči, je bil ob zori zopet ljut in je trajal brez predelka. V prvih popoldanskih urah je poslal sovražnik na napad svoje infanterijske mase. V pokrajini prelaza Berette smo doseglj s edno svojih krajev. Ni ofenziv dvakrat vrh hriba Pertica. Ta operacija je privela številne sovražne bojne sile na to točko. Sovražni sunek je bil naperjen s skrajno ljutostjo proti prelazu Caprille in južnemu poboju prelaza Berette. Naši so ga zadržali in zavrnili s protinapadom s težkimi izgubami za sovražnika. Sovražnik, ki ni skrajšal ljutega bombardiranja ozemlja za našimi pozicijami, je zopet prišel z artiljerijsko pripravo in je obnovil svoje bojne sile. Potem je napad ponovil zvečer, s katerim mu je uspelo, da je dosegel prelaz Caprille. Naše čete so se obdržale na pozicijah, ki so nekoliko dalje zadaj. Noč je boj zadržala. Na vrhu izpostava hriba Solarolo je napadel sovražnik ob 12. uri 30 minut z velikimi masami, pričemur ga je podpirala sekundarna akcija, naperjena proti prelazu Orso, in mu je pomagal velik artiljerijski ogenj, ki je zakril našo črto. S protinapadom je bil odbit in je imel težke izgube. Zopet je napadel s svežimi četami popoldne ob 4. Nov protinapad pa ga je prisilil, umakniti se in ustaviti za ta dan infanterijske akcije. Držanje naših čet četrte armade v boju, ki se vrši stiri dni med Brento in Piavo skrajno trdo in razljučeno, je vredno veličine trenutka. Po sebo zaslužijo biti navedeni drugi batajoni 38. inf. polka, tretji bataljon 53. inf. polka, bataljon alpinov Monte Pavione in Maira, kateri slednji je v dolini Capucino sovražnika zaprti pot in zopet uveljavil s svojim slavim požrtvovalnim pogumom svojo heroično devizo »Tukaj ni prehodov, bojno znamenje in čast naših alpinov.

Jeruzalem.

Basel, 15. decembra. Glasom poročil iz Rima, je kardinalni vikar naznačil rimskemu narodu osvoboditev svetega groba, ki je največji dogodek v zgodovini krščanstva. Odredil je javne molitve in zahvalno službo božjo v baziliki Santa croce in Gerasalemme v Rimu.

Lugano, 15. decembra. K zavzetju Jeruzalema piše vatikanski »Osservatore Romano«, da morajo vsi kristjani pozdraviti dejstvo, da je sveto mesto zdaj v rokah krščanske in nič več nekrščanske države.

Lugano, 15. decembra. Glasom Osservatora se je sredi novembra umaknil patrijarh Camassei, ko so se bližali Angličje Jeruzalemu, v Nazaret. V Jeruzalemu je ostal samo generalni vikar.

Proti Sarraju.

Haag, 15. decembra. V poslanski zbor, nile je sporočil Bonar Law: Z raznih strani prihajajo vesti, da nameravajo Nemci napad na Solun. Entente je pripravljena.

Lugano, 16. decembra. (Kor. urad.) »Secolo« poroča po atenskem listu »Patrias«, da bo Sarraja v makedonskem vrhovnem poveljstvu nadomestil general Gouraud.

ITALIJANSKI PARLAMENT.

Proti Cadorni.

Lugano, 15. decembra. Ko je Sonnino v poslanski zbornici govoril o vrhovnem ententnem vojnem svetu in je omenil Cadorno, so zazrili klci: »Postavite ga pred državno sodnijo. Poslanec Ferri je predlagal obsodbo Cadorne. »Giornale d'Italia«, besni radi dogodkov v zbornici ter pravi, da opozicija nedostojno napada Cadorno in Sonnino. Ko so se imenovali njuni imeni, so ju spremljali živalski glasovi. Poslanec Robilant je vprašal ministrskega predsednika in vojnega ministra, ali sta pripravljena, Cadorno odstraniti z njegovega mesta in ga vpokojiti radi dogodkov ob Soči.

Druga tajna seja.

Lugano, 15. decembra. »Corriere della Sera« poroča, da so bili v včerajšnji drugi tajni seji dolgi govori o vojaškem in zunanjem položaju. Lista vplasnih govornikov se je pomnožila že na 42. Tajne seje uteg, nejo radi tega trajati do približnega tedna. Tudi senat je sklenil včeraj, da bo imel tajne seje, kakor hitro končajo tajne seje v poslanski zbornici.

Govor socialnega poslanca Quotidianija. Poslanec Quotidiani je zahteval javno diskusijo notranje in zunanje vladne politike, rekoč med drugim: Notranjepolitični položaj je bil zadnja dva meseca nad vse resen in radi tega je na mestu javno razmotrivanje. Vlada mora podati točna pojasnila o razširjanju napačnih poročil, kakor tudi glede krivih poročil o smegah, ki so jih dobili prefekti. Pred nekaj dnevi se je razširila bržgura, ki je v brezakten način dožila socialiste in katolike, da so oni zakrivilji vojaški polom. V provinci Ravenna se je razširjal manjst, ki je hujskal z običajnimi obdolžitvami na umor socialističnih voditeljev. Tudi papežu se očita,

da je pospešil polom s svojo mirovno akcijo. Poslanec vpraša Sonnino, ali bo igral vedno vlogo muce v poslanski zbornici. Ob živahnem odobravanju je zadonel s krajne levice klci: »Zunanja politika Sonnina je izdatstvo. Govornik se je končno imenoma svojih socialističnih tovarišev izrekel soli, darnaega s rusko revolucijo.

Nikake italijanske tajne klavzule v ententnih pogodbah.

Vseled snane objave ruske maksimistične vlade je poslanec Longinotti vprašal zunanjega ministra glede neke na zveze klavzule tajnih pogodb med Italijo in njenimi zavezniki za ententno pomoč Italije proti vsakemu prizadevanju papeža za doseg miru. Državni podtajnik Bonarelli je odgovoril, da med Italijo in njenimi zavezniki ni nikake take tajne klavzule.

VOJNA NAPOVED PANAME.

Dunaj, 16. decembra. (Kor. urad.) Narodni sabor in predsednik republike Paname so razglasili vojno stanje med Panamo in avstro-ogrsko monarhijo.

NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 14. decembra. (Kor. urad.) Havas. Razglas odstavlja predsednika republike Machada. Spravili ga bodo s posebnim vlakom iz dežele. Vlada bo v kratkem objavila poročilo o zadnjih bojih v kantonijah.

Lord George o miru.

London, 14. decembra. (Reuter.) Pri nekem večeru voditelj letalske službe je lord George omenil Landsdownovo pismo, ki je vse one pripadnike trajnega miru po vojni in nasprotnike ponizajočega poraza zelo razočaral. Zdej se je pokazalo, da Landsdowne popolnoma soglasja z Wilsonom in da je hotel isto povedati, kakor Wilson. Tudi Landsdowne je pripomnil, da soglasja z angleškim narodom. Zato smatram, je dejal George, da niso prijatelji zavezniškov, kakor tudi njihovi sovražniki v naši deželi, v Ameriki, Francoski, Nemčiji in Avstro-Ogrski, posneli iz pisma onega, kar je hotel Landsdowne povedati. Nadalje je lord George omenil ganljivo manjšino v deželi, ki skuša zahrbitno in trdovratno sčrtiti svoje nazore, da prisili deželo k predčasnemu miru premaganih. Lord George svari pred srednjo potjo med zmago in porazom in pred ljudmi, ki mislijo, da morejo končati vojno s takomenovanim mirovnim sklepom, z zvezo narodov, z internacionalnim razsodiščem, razoroženjem in svečano pogodbo. To je prava politika za čas po vojni. A brez zmage bi bila burka. Nadalje je izjavil: Ne živimo v srečo obetajočih dneh. Rusija preti, izločiti se iz vojne in francoska demokracija, ki so jo pahinili v vojne grozote, je prepričana sama sebi. Nočem pomanjati resnosti položaja. Rusko obnašanje nas ne privede, kakor oni mislijo, do splošnega miru. Pač pa nas bo odlašalo od svetovnega miru. Če more sovražnik s svoje severne fronte, ki je sedaj vezala več od tretine njegovih sil, odtegniti stotisoče čet in mase vojnega materiala, da napade Anglesko, Francosko in Italijo, potem znači to resno zvišanje naših nalog, ki so že zdaj dovolj ogromne. Bila bi največja neumnost, če bi se ne uprli tej nevarnosti. Ako se je ruska demokracija odločila, da preneha z bojem proti vojaški avtokraciji, ga je na drugi strani pričela ameriška demokracija. Rusi so blag narod. V svoji vojni so se bili junaško, a vedno in brez dvoma tudi v tej vojni so bili predpoda najsilabše organizirane evropske države. Angleska je bila v zadnjih dveh letih močna protutež Nemčije. — Kljub vsemu na teži ruski polom in poraz v Italiji naše breme s težkim deležem, dokler ne bo Amerika pripravljena

ške plače Rusija in Balkan. Srbija zgine in tudi Romunija se bo morala udati v isto usodo. Komaj pa bo sklenjen mir sklene Francija zvezo z Nemčijo, Italijo in Španjo proti Rusiji in Angliji, ki ste pravi sovražniki teh dežel. Ta Caillauxova izjava so izjavila v Italiji tako veliko ogorčenje, da so se ga hoteli izgnati. Predlog za dovolitev kazenskega postopanja končuje: V celoti navedenih dejstev je zbran sum, da je Josip Caillaux takem kot vojne hotel uničiti naše zveze in tako podpirati sovražno orožje.

Berlin, 14. decembra. V gonji proti Caillauxu, ki jo vodi predvsem ekscelija, list Gustav Herze, »Figaro«, »Echo de Paris« in klerikalni nacionalist Maurice Barrès, prevladujejo še sledeče obtožbe. Predvsem je podpiral anarhistično - pacifistični list »Bonnet Rouge«, ki ga je izdal Almeraya. V Rimu je s svojo soporo na stopal »Cavallinijevem salonu pod imenom »Renoir« in splot s celimi svojimi obnašanjem, s tajnimi pogovori in stiki s sumljivimi osebnostmi, ki so bile obdolžene vele izdaje, izzval ogorčenje, da ga je francoski pooblaščen minister hotel izgnati. Bil je tudi v intimni zvezi z Bolo nešo, dočim on zatruje, da ga je poznal le toliko, kakor je nebroj drugih Parižanov poznalo tega pu. stolovca. 29. novembra je pisal »Figaro«, da je vojaška oblast našla osebo, ki sprejema brozjavke in pisma za znano politično osebnost. Končno so odkrili, da je na brozjavkah podpisani »Chevalere« odgovorni urednik provincijalnega lista »Courrier de Marnes«. In lastnik tega lista je Caillaux. Dalje trdi Bourdet, izdajatelj nacionalističnega »Soleil du Midi«, da je bil Caillaux v zvezi z Almeraydom do njegove smrti in mu pisal pisma. Med temi papirji, ki so jih zdaj našli, so pisma od marca 1917, kjer izreka Caillaux svoje simpatije »defatističnim« delavcem »Bonnet Rouge«.

Zeneva, 14. decembra. (Zas. brz.) »Progrès« poroča, da so se pojavile v obtožbi proti Caillauxu težkoče, ker je Du, ballsova obtožnica juristično slaba. Briand trdi, da vojaško sodišče ni upravičeno soditi o le političnih stvareh, kakršno je bilo Caillauxovo obnašanje v Rimu. Večina poslancev zahteva naj posamezne komisije pregledajo te tajne akte. Sembat trdi, da je obtožnica neutemeljena. Zato se tudi Ribot in Briand nista ozirala na poročila iz Italije o Caillauxu. Le Clemenceau hoče menda zdaj zadostiti svojemu osebnemu sovraštvu.

Bern, 13. decembra. Vse pariško časopisje se precej strastno bavi s Caillauxovo afero. Sembat piše: Prvič bo cel svet presenetilo, da more vojno sodišče, če sodi Caillauxa, odločiti o glavnih vprašanjih znanja politike. Drugič pa vemo vsi, da javno mnenje danes ni Caillauxu naklonjeno. Caillauxove stranke res ni, a če bi on danes ali jutri podal v zbornici ekspozice politike, ki mu jo podtika in bi se zavzel za mir vesled stališča vojaških operacij in drugih dejstev, potem zraste čez noč Caillauxova stranka. Kajti taka razlaga bi našla globok odmev v deželi in armadi. In ta, kega konca si ne želimo, nasprotno, bojim se ga.

Z Goriškega.

16. decembra.

To, kar se godi sedaj v Gorici, ne pomeni obnavljanja, ampak razdiranje goriškega mesta. Štedilniki stanejo ogromnega denarja. Korist štedilnika je velika in kako bi prišel prav sedaj v vsakem gospodinjstvu v goriškem mestu, kjerkoli so ga imeli. Ali dogajajo se slučaj, da pridejo možje s primernim ukazom pa spravijo štedilnik proč. Ze vemo, da treba veliko žrtvovati v vojni in da državljan mora vedno dati in trpeti za vojno, toda glede Goriške se na vseh merodajnih mestih od najvišjega do najnižjega sedaj po osvoboditvi govori samo o obnovitvi, o vzpostavitvi. Navedeno dejstvo pa kaže novo razdiranje. Kjer niso nič opravile granate, tam se opravlja sedaj z roko razdevanje meščanskega bivališča. S strahom govore o tem beguncu, ki sprejemajo z grozo take vesti in se križajo in s solzami povprašujejo: kdaj vendar se bomo mogli vrniti, ali morada nikdar več? Glede varstva meščanskega imetja v Gorici smo prosili in rotili, ki je zbežal Italijan, naj se ukrene takoj vse potrebno, da bodo mogli ljudje dobiti vsaj ono, kar je pustil sovražnik. Toda ne. Takega varstva ni, da, sedaj čujemo še hujše reči. Mislimi smo kak trenutek, da po tolikih žrtvah nesrečne Goriške pride vendar lepo obnovljivo delo, ko se dežela osvobodila, ali kako smo se varali. Dan na dan občitmo to hujše in menda res ne bo drugače kot tako, da bodo morali begunci prihrumeti domov in začeti delati, kakor se bo že dalo. V ogrski delegaciji je bila izrečena misel, da naj si vsaka po vojni prizadeta dežela sama pomaga kakor ve in zna in naj sama nosi vzpostavljene stroške. Tako se nam zdi, kakor da bi Dunaju in Trstu glede naše pokončane primorske dežele prav ugajala ona misel ogrske pameti in naj si goriški Slovenci pomagajo sami, kakor vedo in morejo. Vse tisto, kar čujemo iz sej pomožnih odborov, se sliši za hip razveselivo, ali poznamo preveč obilube in razdaljo od njih do dejanj. Najprvo treba izpremeniti politični sistem v Primorju in postaviti na vodilna mesta sposobne in ljudstvu dobro hotenje ljudi, potem šele bo mogoče govoriti o redni in dobri vzpostavitvi Goriške, prej na ne. Dokler bodo glasniki obnovitve Fries-Skeneji, dokler bodo glavarili Faidut-tiji v naši deželi, dotle ni misliti na ono obnovitev goriške dežele, kakršna je potrebna in katero je država dolžna tej deželi, ki zasluži vso drugo skrb, kakor je bila doslej deležna. Navdušeni so šli goriški Slovenci v vojno. Ko se je napovedovala vojna z Italijo, so bili skoro vsi moški od 20. do 50. leta poklicani pod zastavo, toliko je bilo patriotičnih poleg že prejšnjih. In intelligenčni Goričani so dobri porabni vojak. Sedaj čujemo s srčnim trenetom, kaj se godi v deželi, kako seva po njej nemški tuč in kako se goji s strahoblasti furlanščina in zapostavila ali

sploh nič ne upošteva slovenščina. Jezik dveh dobrih tretjin prebivalstva. Obnovitev Goriške je vseslovenska zadeva, zato pa pričakujemo s strani naših poslancev najenergичnejšo akcijo.

Nemški nacionalni profesor Zimmermann z bivše nemške gimnazije v Gorici je sedaj pri vojakih, kjer ima toliko časa, da vedno misli na Gorico in tudi piše o njej in o Furlaniji. To je tisti nemški profesor, o katerem smo že svoji čas povedali, kako je sanjal o »Görz an der Isnitz« v nekem nemško-ogorskem listu. Sedaj se je zatekel bližje pa razklada svojo nemško ljubezno do Furlanije pod zaglavjem »Unser Friaule« v listu »Karnisch - Julische Kriegszeitung«. Nemški profesor gleda deželo z nemškimi očmi in ga je prištevati med graditelje mesta »Görz an der Isnitz«. Ako imajo Furlani kaj razsodnosti, se bodo lepo zahvalili za njegove simpatije, kajti nemška pest ne sili samo nad Slovence, ampak tudi nad Furlane. V avstrijski Furlaniji vidi Furlane, ki so »mit Deutschen und Slovenen durchsetzt«, manj v nižini, več v Brdih in zlasti v Gorici in okolici. Z vsilo silo hoče imeti Nemce na Goriškem, za glavni rod šteje Furlane, Slovenci so pa gori nekje v hribih. V Gorici in okolici je vse furlansko in menda tudi nemško. Takih »cimpermanov« nemškega življa, nemških pravic na Goriškem in mesta »Görz an der Isnitz« se bomo korenito otresli.

Iz nekega pisma posnemamo, da je »Narodni muzej«, v katerega smo bili zbrali že obilo dragocenih stvari, ostal še precej dobro ohranjen. V Gorico hodijo neurejenega meščani, tudi taki vmes, ki sicer nimajo sedaj nič iskati tamkaj, ali včasih jih tja liubezen do goriškega mesta. Trenotno se tudi poradujejo in napočijo domeni: »Pri nemških hotelih, pri zlatem anketu« čakamo na ržot. Vino je po 3 K 20 vin, do 4 K, pa fino.

Politične vesti.

== Kronski svet na Dunaju. Dne 14. t. m. se je vršil na Dunaju pod cesarjevim predsedstvom kronski svet, katerega so se udeležili: ministrski predsednik Seidler in Wekerle, vojni minister Stöger - Steiner, šef generalnega štaba Arz ter več avstrijskih in ogrskih resortnih ministrov. Uradno poročilo pravi, da se je razpravljalo o tekočih zadevah.

== V proračunskem odseku poslanske zbornice je podal 15. decembra justični minister v. Schauer obširen ekspozé o sodni upravi. Od 22.900 sodnijskih nastavlencev se jih nahaja 8141, t. j. 35,6% v vojaški službi. V sled tega se pojavljajo v pravosodju velike težkoče. Tem težkočam se da od pomoči le tako, da se z materijalom in časom čim najbolj štedi in se postopanje čim najbolj zenošavlja. Mesta, ki postajajo prosta, se po večini ne zasedejo iz ozir na one sodnike in nastavlence, ki se nahajajo v vojni službi. Kar se s tem prištedi, se deloma razdeli kot premija in rumeneracija pisarniškim močem. Minister razpravlja o naraščanju mladostnih obsojencev. Leta 1913. je bilo obsojenih 17.700 mladih ljudi, preteklo leto pa 24.300. Glede cenzure se pere minister, češ, da on še ni izdal niti ene odredbe o postritvi konfiskacij.

== Gosposka zbornica je v svoji seji 15. decembra po kratki debati odobrila zakon o ustanovitvi posebnega ministrstva za socialno skrbstvo ter nekatere manjše predloge. Nato je razpravljalo o provizoričnem podaljšanju avstro-ogrske nagodbe, o kateri je referiral dr. Bärnreither, ki je slavil dualizem. Podaljšanje nagodbe je bilo seveda gladko sprejeto. Prihodnja seja se skljuje pismenim potom.

== Poljaki in Rusini pri cesarju. Dunaj, 15. decembra. Cesar je danes v navzočnosti ministrskega predsednika sprejel poljske poslance Daszyńskiego, Glombinskega, Götza, Kędziorskega in Jelevskega. Poslanec Glombinski je imel nagovor, na katerega je cesar odgovoril. Pozneje se je vladar razgovarjal s poslanci o raznih aktualnih deželnih zadevah. Popoldne je cesar sprejel rusinske poslance dria Bačinskoga, Evgenia Levickega in Petruševiča. Tudi tokrat je sledil nagovoru Rusinov cesarjev odgovor in na to razgovor o aktualnih deželnih vprašanjih.

== Značaj drja Šusteršiča. Sobotni »Slovenec« pripoveduje: Rajni dr. Krek je pripovedoval v večji družbi: Bilo je v času absolutizma v prvi dobi vojne. Parlamentarna komisija Hrvaško - slovenskega kluba je imela sejo. Tedaj je vstal dr. Ivan Šusteršič in je povdarjal z veliko pozo, da noče več s takimi »veleizdajalci«, kot so Čehi, skupno pri eni mizi sedeti. Pred zopetno otvoritvijo državnega zbora. Parlamentarna komisija

hrvaško-slovenskega kluba (Jugoslovanskega kluba (Jugoslovanski klub ni bil še takrat ustanovljen) in Češkega Svaza sta imeli skupno sejo. In tedaj je vstal član parlamentarne komisije Hrvaško - slovenskega kluba poslanec dr. Šusteršič in je dejal s povzdignjenim glasom: »Danes je najuspešnejši dan mojega življenja, ko morem zopet sedeti z brati Čehi skupaj!« — In stopil je k poslancu Udržali in ga poljubil. — In dr. Krek je dostavil: »Ostrem sem in sram me je bilo v dno duše. Pogledal sem v tla in si nisem upal dvigniti pogleda.

== O tem, kako so častniki ravnali s poslanci in kako so delovale vojaške sodnije in o plenjenju v Gorici je razpravljal delegat Fon v zadnji seji vojnega odseka avstrijske delegacije. Tožil je, kako kruto se je postopalo s civilnim prebivalstvom, ki so ga smatrali za »politično osumljenca«. Vojaštvo je ostentativno kazalo, kako zaničuje poslansko zbornico, ker je sodilo, da ne bo več sklicana. Poslanec dr. Rybač je bil namenoma določen za posebno eksponirano mesto, poslanec Vukotič je bil tal in pozneje ne glede na zdravniško izjavo v vojaško neizvežban pridružen neki marškompaniji. Ko so bili poslanci pri sklicanju poslanske zbornice oproščeni vojaške službe, niso hoteli uveljaviti te oprostitve za dr. Vukotiča. Šele na prizadevanje Jugoslovanskega kluba je bil oproščen iz vojaške službe. Pri vojaških sodnjah so predstavniki vplivali na sodnike. V Ljubljani je bil pri nekem procesu radi razžaljenja Veličanstva pristojni poveljnik navzoč pri vsej razpravi, da bi ophlisl avditorije in druge člane vojne sodnije in tako je res dosegel obsodbo dotičnih obtožencev. Avditorije se je delalo odgovorne za oprostitve. Člani vojne sodnije so morali često razsoditi samo tako, kakor je želel poveljnik. Pa tudi poveljnik včasih ni bil varen. Tako navaja delegat Fon slučaj, ko sta bila neki poveljniki, ker je potrdil neko oprostitveno razsodbo, in ž njim neka vojaška priča, ki je ugodno izpovedala za obtožence, par dni pozneje kasirana. Fon omenja končno, da se je po osvoboditvi Gorice plenilo v mestu in da so bili vinarji v deželi in mnogih krajih opustošeni.

== Glöcklova vprašanja. Češki listi poročajo iz seje vojnega odseka avstrijske delegacije 13. t. m.: V seji je stavil soc. dem. delegat Glöckel sledeča vprašanja: Kako, da sta se prvi dve ofenzivi v Srbiji popolnoma ponesrečili? Zakaj ni bil Przemysl pravočasno izpraznjen? Po uradnih podatkih vojnega poročevalskega stana je padlo pri zadnjem izpadu iz trdnjave 10.000 mož. Ali je bil ta izpad neizogiben? S čem se da pojasniti dejstvo, da se je Rusom pri Lucku posrečilo prebiti našo fronto? Ali so bile obrambne linije dobro zgrajene? Ali je bil poveljnik 4. armade na svojem mestu? Ali je res, da so bili jezovi na reki Plavi raztrti? Ali je prišlo res do velike eksplozije italijanskega municijskega skladišča, pri kateri je bilo uničenih mnogo avstro - ogrskih oddelkov? Kako je bil razdeljen plen, zavojevan na Furlanskem in v Benečiji? Ali je res, da so Nemci vzeli skoraj ves plen za sebe? Kaj je resnice na tem, da se je v Vidmu dva dni ropalo in plenilo? Zakaj je bil nenkrat odstavljen general Tschurtschenthal kot mestni poveljnik v Inomestu? Zakaj so bili odstavljeni vodilni generali, nadvojvoda Friderik in Josip Ferdinand, Bruckermann, Puhallo, Dankl, Auffenberg in Schemua? Kako to, da so v Albaniji naši vojak umirali lakote, med tem, ko so častniki izhorno živel? Kdo je odgovoren za usodo mesta Dunaja, za katerega utrditev se je izdalo takrat, ko so bili Rusi v Karpatih, mnogo milijonov, ki na je imelo živil in za nekoliko dni, tako da bi se moralo v nekaj dneh čez udati, ako bi ga bil sovražnik obhvalil? Sedaj se utrjuje zopet odstranjenje.

== K zedinjenju čeških socialističnih strank. Praški donisnik nam piše: O združni resoluciji narodno-socialne stranke (ki smo jo prišli v sredo), se vrši sedaj živahna diskusija. Odločilno je mnenje drugih socialističnih strank, na katerih naslov je resolucija namenjena. Osrednji in oficijelni organ socialističnih demokratov, »Právo Lidu« je objavilo resolucijo brez vsakega pristavka. Oficijelni organ čeških centralistov, »Dělnický Deník« v Brnu, je resolucijo zavrnil in jo imenoval »Mimodržavna«. Popolnoma drugače je sprejela resolucijo Habermanova »Nova Doba«, katere pravi, da je mogoče na podlagi te resolucije voditi daljše prevzore. Priporoča torej organizacijam in komitetom in korporacijam, naj o stvari resno razpravljajo, in ako se dobi iz te diskusije podlaga za praktično reševanje, bi bilo mogoče misliti na sklicanje splošnega shoda soc. dem. stranke. — Vidi se iz teh polavov, da ni enotnega mnenja in da bo trajalo še dolgo, prečno se pride do ponekod pozitivnih rezultatov.

== Vsenemški kvestel kmetu Rste. Iz Prage poročajo, da je neki nemški konzorcijski kupci, praški in nemški, razpisali dnevnik »Bohemian« za 1.200.000 Kč v zadnjem času je razpis, da vsenemški kapitalisti pridno kurajo liste in ustanavljajo nove. Opozorjamo na vesti o prodaji dunajske »Zeite«, o ustanovitvi posebnega vsenemškega dnevnika v Mariboru in druge.

== Major Ašim Schager, zdaj v cesarjevi vojaški pisarni, ne more pozabiti na svojo »Tiroler Soldatenzeitung«, ki je brez uspeha grizla okoli sebe in blata Slovence. Zdaj je začel »Grazzer Tagblatt« pogrevati stare napade na znano Andrejkovo zbirko vojaških narodnih pesmi. V tem listu se znova ponavlja napad radi tega, ker je Jenkov »Najprej« tudi vsprejel v to zbirko. Major Schager misli, da se bo Avstrija radi tega podrla in ruje in ruje. S tem se hoče osvetiti za blamaže pri »Soldatenzeitung« in interpelacijo, ki je bila radi njega vložena. Čuditi se je, koliko imajo časa ti gospodi majorji, da s svojimi plitvimi nagajivostmi kradejo čas sebi, drugim pa dobro voljo.

== »Sloboda« ustavljena. Hrvatska vlada je ustavila glavno glasilo hrvatske socialne demokracije »Sloboda«, ker je »ogrožala javni red, državne interese in interese vojevanja«. Mesto svojega ustavljenega glasila »Svoboda« bodo hrvatski socialni demokratje izdajali nov tednik »Pravda«.

== Karakteristično za metodo, katere se poslužuje organ bosanskih »eindunfingjerjev« »Hrvatski Dnevnik« v svojih polemikah proti jugoslovanskemu časopisu, je naslednji naslov članka v številki od 14. t. m.: Hujskanje ljudi »Hrvatske Države« proti naši izjavi nas prav nič ne ženira. Narobe, nam je v čast, ker dokazuje, da je čista hrvatska pot, po kateri mi hodimo, edino sposobna, da pomore Hrvatski. Mi ne želimo, da pišejo ugodno za nas ljudje, ki so po zgradbeni Trešičevem predavanju v Zagrebu na vse grlo vpili: »Živio kralj Peter, dolji Avstrija!« Naša pot je povsem druga. Mi kličemo: »Živio hrvatski kralj Karel, živele ujedinjena in samostojna Hrvatska in močni monarhiji!« To je torej razlika med nami in onimi...

== Avstrijski uravnaval šef zasedenega italijanskega ozemlja. Za šefa gospodarske uprave zasedenega italijanskega ozemlja je imenovan sekcijški šef v zunanjem ministrstvu Teodor Ippen. Kate-remu je podeljen naslov izrednega poslanika in pooblaščenega ministra.

== Kralj Nikita na smrtni postelji? Preko Švice poročajo, da se nahaja kralj Nikola na smrtni postelji. Star je 76 let.

== Ruski pooblaščenec pri pogajanjih za premirje so bili, kakor poročajo ententni listi, neki huzarski poročnik, eden prostovoljec in več navadnih vojakov.

Vesti iz primorskih dežel.

Podpora za begunce v Ljubljani. V Ljubljani bivajoči begunci so dobili do sedaj podporo za tri mesece, to je do 30. septembra, pri mestnem magistratu. Razdeljevanje podpor beguncem pa je prevzela nato od magistrata posebna komisija za odmero begunske podpore pri okr. glavarstvu, ki pregleduje dosedanja podpora akcijo. Begunci morajo torej počakati, da jim ta komisija zopet nakaže podporo. Nekateri so urgirali podporo direktno pri komisiji in imeli so uspeh.

Tržaška plinarna ustavi svoj obrat. Tržaški listi poročajo, da je Jovov premoga za plin popolnoma zastal in mestna plinarna bo prisiljena v nekaj dneh ustaviti svoj obrat.

Umri je v Puči gosp. Dinko Plindlič, župnik iz Baršana, star 60 let. Bil je vedno dober narodnjak in je storil ljudstvu mnogo dobrega.

Kdor kal je v Puči gosp. Martelancu, 78 let starem, z Vogrškega, ki je bival kot begunc v Stattendorfu na Nižje Avstrijskem ter od tam septembra 1916 neznanom izginil, naj blagovolji sporočiti njegovi snahi Jožici Martelanc, t. j. v hegumskem taborišču v Brucku o. L. baraka 13/11.

Viljem Pfeifer †

Kakor nam poročajo iz Krškega je bil pogreb pokojnega Viljema Pfeifera, ki se je vršil 11. t. m., naravnost veličasten. Izkazalo mu je zadnja čast celo mesto: meščanstvo, vsi uradi, šole s učitelstvom in učenci, društva itd. Jugoslovanski klub drž. zbora sta zastopala posl. dr. Pogačnik in Gortinčar. Sorodniki in prijatelji so prišli iz bližnjih in daljnih krajev. Domači pevol — kolikor jih je še doma — so v srce segajoče zaveli žalostinke.

Kot buditelju in prvoborniku Slovenstva v prijaznem, lepem mestecu Krškem, kot vzornemu poštenjaku in stari duši, kot vestnemu, neumorno marljivemu delavcu na gospodarskem polju bodi Viljemu Pfeiferju, zvestemu sinu lepe sonečne Dolenjske, zagotovljen trajen hvalečen spomin!

Nadalje nam pišejo: Z V. Pfeiferjem je izginila markantna orba iz javne, ga življenja polpreteklega časa. Sam se je rad imenoval in s ponosom enega udajnih od »stare garce«.

V časih, ko sta bila poleg njega le še dva narodnjaka v Krškem — oba se v hladni zemlji — neupogljivi, kremeniti Slovenec in Sloven Anton Jagodič in Anoviti, veseli narodnjak dr. Kocelj: tudi boji so bili ta čas s nemškutarijo, m. dr. s pok. glavarjem Schönwetterom: slovenske uradnike so kar zvoznim potom prestavljali v nemške kraje, če recimo niso volili v nemškem liberalnem smislu; tako a. pr. tudi rokovala inzerirja Radivoja Posnika, rojenega iz »glavice Slov. Almanaha«, ki se ni udal pritisku, pa je moral zato v Kroms. Dunaj in Dunajsko Novo mesto... Brez črna in krika ricer, pa s mirnim vestralnim delom je Viljem Pfeifer veselil

sastopal koristi dolenjskega kmeta, v prvi vrsti svojega okraja nad 30 let in se trudil pred vsem za gospodarsko dobrobiti naroda, zvest, svojemu geslu: primum vivere deinde philosophari! Vojen prvotno na mla, do - slovenski program, je ostal pozneje pri Kluonovi skupini, pri tem pa si ohranil prijateljske stike tudi v drugem taboru. Tudi v najburnejših časih, ko je strankar, aki boj razdvajal vse naše življenje, je ne-omajno priporočal alogo in temeljni vprašanjih in naglašal potrebo edinstva in boja za skupne cilje. Mrzil je ekstremne strankarske tendence, zlasti pa gospodarski boj, kot, Danae smemo reči, da ga pač ni imel nasprotnika v nobeni skupini.

Podpornemu društvu za slovenske visokosolce na Dunaju je bil za čas svojega poslanstva podpornik in zvest poverjenik med svojimi tovariši vsa leta.

Dolgo pa plodonosna je bilo njegovo življenje, vsa generacija našega javnega življenja zadnjih 40 let je šla mimo njega: Fran Erjavec in dr. Mencinger, dr. Celestin in Hribar, dr. Vošnjak, dr. Kocelj in dr. Slane v mlajših letih, dr. Jos. Kernik, šuklje in mnogo drugih — vsi so se ahažali v njegovi vsledkar gostoljubni hiši, še posebej pa v 70. in 80. letih. Takrat je bil njegov dom pravo zbirališče vseh javnih činiteljev slovenskih.

Z vso vneto je ljubil Pfeifer domačo zemljo slovensko, med njo najbolj rajskolepo, solčno dolenjsko stran, rodovitne krške polje s svojim lepim središčem v Krškem, svojo »ljubico«. Trško goro, ed, koder se ti odpira pogled proti Hrvatskemu in Beli Krajini, ki mu je bila tako mila in vedno pri srcu. Ognjevitost se je zavzemal za koristi dolenjskega vinogradnika in pri vsaki priložnosti povzdignil svojo besedo nanj. Z mladinskimi veseljem in ponosom je prepovedoval dobroto »dolenjske kapljice«, ki le opajajo naše naplesne narodne pesmi — in ki je rodila krasne zdravice naše. Prav tako, kakor se je Krek še pred smrtjo divil krasoti dolenjske zemlje, zdaj počiva v domači grudi s obličjem proti ljubljani Trški gori.

Kakor v javnem življenju, tako kot človek je hodil Pfeifer vedno ravno po, nasprotnik vseh spletk, poštenjak od nog do glave.

Vesel, družaben in gostoljuben je bil Pfeifer, vtrgljiv vzletel tudi kot politiki, veselos tip pristnega Dolenjca. Dobar, skrben mož in oče, dobrohoten prijatelj svojim sorodnikom in znancom, ljubimljivi človek: tak je bil pokojni V. Pfeifer.

V prostih urah, v kolikor jih ni prebil pri vinogradnem delu na Trški gori in Soljenicah nad Rako, mu je bila najljubša zabava berilo Trdinovih in Erjavčevih sp. sov. Vedno in vedno, menda ni minil dan, da bi ne čital Janeza Trdina.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Na razna vprašanja z dežele, zakaj ne priobčimo te in one občine, ki se je tudi že izrekla za deklaracijo. Na te dopise odgovorjamo, da nam, žal, čas ne pripušča, iskati po drugih listih imena tistih občin, ki jih mi še nismo objavili. Občina, ki ji je na tem, da je njena izjava za deklaracijo tudi v »Slovenskem Narodu«, naj nam izjavo pošlje in radi jo natisnemo. Na intervencije, da naj izjavo te ali one občine »prevzamemo« iz tega ali onega lista, pa se ne moremo ozirati.

Gerentstvo mestne občine ne postojinske se je v seji dne 22. novembra v imenu slovenskega postojinskega prebivalstva soglasno izreklo za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917. Obenem se je z najglobljo hvalečnostjo pridružil mirovni akciji sv. Očeta in nadvse plemenitemu prizadevanju presvetlega našega cesarja po skorajšnjem miru.

Občinski odbor občine Cven v Ljutomerem okraju je v svoji seji dne 8. decembra t. l. izrazil poslanecem Jugoslovanskega kluba svoje popolno zaupanje ter se je soglasno izreklo za deklaracijo od 30. maja 1917.

Za deklaracijo in politiko Jugoslovanskega kluba se je izrekla občina Laže pri Senožečah v svoji seji dne 29. novembra 1917. Žitko Anton, župan.

Starešinstvo občine Kobarid z navdušenjem pozdravlja svojo povrnitev pod okrilje svoje ljubljene domovine, ter se z vso vdanostjo poklanja Niegovemu Veličanstvu Karolu I. — Istočasno se z največjim navdušenjem pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja za združenje Jugoslovancev v samostojno in neodvisno državo pod habsburško krono. Pavnetako se iskreno pridružuje blažim prizadevam našega presvetlega cesarja Karla I. in sv. Očeta Benedikta XV., da se čim preje konča strašna vojna in sklene pravičen in časten mir. — Županstvo Kobarid, dne 12. decembra 1917. Miklavčič, župan.

Dnevne vesti.

— Cesar na Moravskem. Iz Olomucca: Cesar se je mudil 16. t. m. v Olomucu. Sprejele so ga navdušene množice kakor tudi v Prerovu, kjer se je med potjo ustavil. Cesar je prisostvoval blagoslovljenju garnizijske cerkve in vojaškega pokopališča. Popoldne se je vrnil na Dunaj in se s kolodvora odpeljal na znanje ministrstvo. Ko je obiskal grofa Czernina, je odšel v Laksenburg, kjer je še zvečer sprejel v avdienci kardinala dr. Cernoha.

— Uspeh VII. vojnega posojila. Pošta hranilnica naznana, da znaša po provizorični ugotovitvi uspeh VII. vojnega posojila 58916 milijonov kron. — VII. vojno posojilo je doseglo torej za sedemsto milijonov več nego šeststo, ki je dalo 3-1 milijard. V vseh VII. vojni posojilih je bilo v Avstriji podpisanih preko 287 milijard kron.

— Odlikovanje. Za hrabro obnašanje v bojih ob reki Piave je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetiljo II. razreda kadetni aspirant Ferdo Wigle.

— Odlikovanje je Josip Gruden, trgovec iz Smartra pri Litiji, z železnim križem na traku hrabrostne svetilje. Naha je se na italijanskem bojišču.

— Odprava potnih listov in vojaških propustnic (Paßierscheine). S tem, da so stajerska, koroška in kranjska izločena iz vojnega ozemlja, so tudi odpravljene predpisi glede potnih listov, oziroma vojaških propustnic za potovanja iz teh dežel in v te dežele. Seveda odpadejo tudi razne legitimacije, ki so bile dosedaj potrebne za potovanja iz okraja v okraj. Za potovanja na Primorsko pa je tudi v bodoče treba potnega lista in propustnice.

— Skrivnostni poziv. Sobotni „Napredek“ objavlja sledečo notico: „Onim, ki se jih tiče. Nedavno se je izvršila na Slovenskem kupčija, ki je danes že praznovana. Pri tej kupčiji so „zaslužili“ trije, oziroma štiri gospodje vsote, ki presegaajo — četrt milijona. Prešli smo o tem več dopisov. Gospodom bi priporočali, da podare to znanje v roke ljubljanskega župana, ki jih naj razdeli po eno tretjino „Slovenski Matiči“, „Ciril — Metodovi družbi“ in ljubljanski občinski akciji pri aprovizaciji. Gospoda župana pa prosimo, da nam sporoči, če bodo to storili ali ne.“ — Kakor nam sporočajo, gre tu za nedavno dražbo šentjanškega premogokopa.

— Odprava pisemske cenzure. C. kr. pošto ravnateljstvo razglasi: Radi izločitve celega tukajšnjega uradnega okrožja iz poštnega prepovedanega območja, prenehajo za naprej v tukajšnjem okrožju vse za tako ozemlje obstoječe posebne poštno omejitve. Potemtakem se smejo pisma v tuzemstvo, v c. in kr. zasedeno ozemlje in v Nemčijo od sedaj naprej predajati za prta. Ravnotako so zopet dovoljena v prej omenjene smeri pisemna naznanila v vrednostnih pismih in zavetih ter na odrezkih poštne spremnice in poštne naznanila.

— Imenovanje v sodni službi. Zadnji naredbeni list pravosodnega ministrstva prinaša zopet imenovanja pravnih praktikantov za avskultante v področju graškega sodišča. Imenovanjih je bilo šest avskultantov Nemcev, Slovencev in nobenega med njimi. Taka je nepristranost ekselence Pitreha v resnici: Slovencev se zagreni življenje v sodni službi, Nemci pa so imenovani. Sicer pa je o tem že poročal „Slovenski Narod“, ko se je natančneje bavil s prakticiranjem zloglasnega eelskega Rudolfa Fohna pri mariborskem okrajnem sodišču.

— Iz politične službe. Deželnovaladni konceptni praktikant Miroslav Senekovič je imenovan za deželnovaladnega koncipista.

— Naslov dvornega založnika je dobil optik gosp. Karel Jurman v Ljubljani.

— Poročilo o trgovskem in zadržnem tečaju za invalide na slovenski trgovski šoli v Ljubljani. Kranjska deželna komisija za oskrbo domov se vračajočih vojakov je priredila v času od 1. avgusta do 30. novembra na slovenski trgovski šoli trgovski tečaj na podlagi organizacijskega statuta in učnega načrta, ki ga je sestavilo ravnateljstvo in ga je odobrilo c. kr. narodno ministrstvo. Poučevalo se je sledeče predmete: slovenščina in slovensko dopisje, računstvo, trgovsko in zadržno knjigovodstvo, trgovstvo, zadržništvo in zadržno pravo, zavarovalstvo, nemščina in nemško dopisje, tesnopisje, strolepisje in lepispisje. Vodstvo tečaja je bilo v rokah ravnatelja. Pouk se je vršil vsaki dan od 7. do 11. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Sreda in sobota popoldne ni bilo pouka. V tečaj je vstopilo 15 slušateljev. Predložbenje je bilo zelo različno. 5 slušateljev je imelo srednješolsko maturo, 1 4 razrede realke, ostali pa ljudsko šolo. Med tečajem so bili 3 slušatelji po posredovanju ravnateljstva od c. kr. vojaškega poveljstva prestavljeni v Gradec, kjer obiskujejo abiturijentski tečaj na trgov. akademiji. Eden slušatelj v sled bolezni tečaja ni dovršil, tako da je dovršilo tečaj 11 slušateljev. Obisk tečaja je bil prav povprečen. Koncem tečaja je prejelo 10 učenecv izpovedale. Uspeh je bil pri dveh slušateljih prav dober, pri 5 dober in pri treh zadosten. Dne 1. decembra se je vršila skušnja, pri kateri so bili navzoči sledeči: deželni predsednik grof Attems, stajski poveljnik polkovnik Anton Holček, deželni odbornik dr. Pegan, garnizijski šefzdravnik dr. Lusenberger, vladni svetnik: Belar, Bezjak, Praxmarer in Subic ter polkovni zdravnik dr. Hübler. Izpovedale je razdelil gosp. deželni predsednik, ki se je učiteljskemu zboru zahvalil in želel slušateljem uspeh na njih nadaljnji poti. K pokritju stroškov za tečaj so prispevali narodno ministrstvo, deželni odbor, trgovska in obrtniška zbornica in kranjska deželna komisija za oskrbo domov se vračajočih vojakov. Tečaj je bil brezplačen in so slušatelji prejeli vse potrebščine za tečaj brezplačno. Tečaj se bo po novem letu ponovil. Pričetek bo bo svačasno naznanil po časopisih. V tečaj lahko vstopijo tudi oni invalidi, ki so že vojašine prosti. Pojasnila daje ravnateljstvo slovenske trgovske šole.

— Narodno politično društvo za zadržnost in kolodvorski okraj vabi na sestanke svoje člane v torek, dne 18. decembra ob 8. zvečer v hotel Struški, Kolodvorska ulica. Radi važnosti se prosijo kotove udeležbe. — O d b o r.

— Oddaja usnja čevlarskim mojstrom v Ljubljani in sodnem okraju ljubljanske okolice. Čevlarski mojstri v Ljubljani, ki si hočejo kupiti usnje, naj se jelase zaradi tiskovnih za potrdila o prejemni usnji pri zadržnem načelniku gosp. Karlu Kordeliču v Ljubljani, Rimska cesta 5; čevljarji iz sodnega okraja ljubljanske okolice pa pri gos. Ivanu Kranicu v Spodnji Šiški h. št. 4 (tik cerkve). Usnje se bo predajalo od četrtka, dne 20. decembra 1917 dalje.

— Učniški piki. Pisalo nam: Letos je zima zgodaj nastopila in obdobje učnišev je glavno potrkalo okoli hiš in isleto mrevce živeča, na ne doha skoro nikjer nič. Bati se je, da jih bo umrla kruta zima in da somladni ne bomo silihi prijetnega žvrgolenja, mrevsi na bodo nokenčavali sadje in druge nasade. Prijetilni učniškov pomagajte nam krilati novcem!

— Svet na nfil. Poročali smo, da je padla pred šentjanškovo pošto usnjebenka gos. Gos. Ana Pajk in ter se ubila.

Kakor se je sedaj zdravniško dognalo, je Peršinovala zadel kap in se je vsled tega zgrudila mrtva na tla.

Za župana v Vipavi je izvoljen gosp. Josip Petrovič.

Iz Maribora. Občni zbor za leto 1917. moške, šenske in železničarske podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v Mariboru se vrši v soboto, 29. decembra 1917 ob 8. zvečer v restavracijskih prostorih Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika in blagajnika; 3. volitev odbora; 4. volitev delegatov za glavno skupščino; 5. slučajnosti. K obilni udeležbi vabilo odbor podružnice.

Panika na mariborskem koroškem kolodvoru. „Marburger Zeitung“ poroča, da se je dogodila v četrtki na mariborskem koroškem kolodvoru strašna krvava igra. Neka lokomotiva je zadel v vlak z madžarskimi vojniki, vsled česar je bil eden izmed vojakov ranjen. Madžarskih vojakov se je lotila strahovita besna jeza, poskakali so iz vagonov ter se z bajoneti vrgli na železničarje, službovalce na kolodvoru. Kaj se je nadalje zgodilo, ne vemo, ker je nadaljnje poročilo „Marburg. Zeitg.“ konfiscirano. V nedeljo poroča „M. Z.“, da bodo železničarji poklicali svojo organizacijo na pomoč.

Pomanjkanje v stajerskih mestih. Mariborski občinski gospodarski svet se je v petek sestal k izredni seji, da razpravlja o položaju, ki je nastal vsled nedostatka moke. Konstatiralo se je, da peki že nimajo nobene moke več in da bo prebivalstvo v kratkem brez kruha. Poročevalce magistratni svetnik Valentin je poudarjal, da se gospodarski položaj mesta mnogo slabši nego lani. Prebivalstvo tudi nima kuriva in ni ne bo moglo niti kosila kuhati. Masti in čevlja ni. V ponedeljek (danes) je mesto brez moke in brez kruha. Ministru za prehrano je bil poslan telegram, ki odklanja vsako odgovornost za eventualne demonstracije razburjenega prebivalstva, ako vlada pravčasno ne pošlje vsaj nekaj moke.

Iz Kozlega nam pišejo: Pri nas je nekdo ponoči med nedeljo in ponedeljkom t. j. 9. na 10. decembra ukradel ombrometer (merilo za padavine) t. j. posodo z lovilom in ročko vrzel. Seveda, cinkasta posoda in cinkasta pločevina je sploh draga ter je ni dobiti. — gotovim ljudem pa vse prav pride.

Iz Ormoža. Tukajšnji odvetniški koncipient dr. Alojzij Trstenjak, ki je kot rezervni poročnik prišel predlanski v rusko vietništvo, je pisal svojemu prijatelju N. V. dne 6. avgusta t. l. iz Perma med drugim sledeče: „Kako se mi godi, o tem bi se dalo govoriti. Dolgočasim se in študiram zraven pravoslovne stroke, tudi italijansko. Edina zabava so mi časniki. V prihodnjih 14. dneh bomo transferirani drugam.“ Dne 23. septembra pa je pisal iz Astrahana na sledečo slovensko karto: „Kakor sem Ti že poročal, me je končno usoda preselila iz mrzlega in neprijaznega severa na solnčni in topli jug na obali Kaspijskega morja. Ne morem Ti obirno poročati o tukajšnjem življenju in razmerah. Omenjam le toliko, da sem tu našel mnogo zanimivega; tu se stekalo razni azijski narodi, ki so še ohranili svoje prvotne običaje in tako imamo dvojno zunanost: evropsko in azijsko. Jaz stanujem v armenskem predmestju. Vsak dan hodimo zvečer na sprehod, a v nedeljo predpoldne obiskujem razne cerkve: pravoslavne, armenske katoliške in druge.“ — Priobčujemo dopis, ker slika življenje, katero živi marsikateri znanec v daljnih ruskih pokrajinah.

Učiteljsko rogaškega okraja je sklenilo spomin tovar. Fr. Auernika ovekovetič s tem, da postavi na njegovo gomilo spomenik. Prosi zato vse tovaršje, prijatelje in znance rajnega, da pomagajo zgraditi ta nagrobni kamen. Prispevke sprejema Simon Sekirnik, nadučitelj v St. Jurju p. D., pošta Rogatec.

Umrl je na Dunaju dvorni svetnik Slavko Urpani, zaslužni predsednik dunajskega „Hrvatskega pripomočnog društva“ v najlepši moški dobi. Pokojnik je služboval nekaj let v kabinetni pisarni, nazadnje pa v skupnem finančnem ministstvu.

Izbrubila sem dne 13. decembra od 2. do 3. popoldne na dvorščini Mühleinske dežnice z večjo vsoto denarja in dvema poročiloma pristoma. Pozivljam dotično osebo, ki je denarico našla, da jo nemudoma prinese na policijo, ker se bo sicer proti njej postopalo sodnijsko, ker je bila dotična oseba opažena.

Anton Trstenjak. Umrl je na Dunaju dvorni svetnik Slavko Urpani, zaslužni predsednik dunajskega „Hrvatskega pripomočnog društva“ v najlepši moški dobi. Pokojnik je služboval nekaj let v kabinetni pisarni, nazadnje pa v skupnem finančnem ministstvu.

Danes ponoči je umrl po kratki mučni bolezni kontrolor Mestne hranilnice gospod Anton Trstenjak. Se pred par dnevi je po svoji navadi v kavarni razpravljal v krogu svojih znancev in prijateljev o dnevnih vprašanjih, sveč in čil na duhu in telesu. Vest o njegovi smrti nam prihaja tem bolj nepričakovano.

Anton Trstenjak je bil rojen 10. maja 1853 v Krčevini pri Ormožu, gimnazijske študije je dovršil v Varaždinu leta 1873. ter je potem na dunajskem vseučilišču poslušal predavanja o klasičnem in (pri Miklošiču) slovenskem jezikoslovju. Na Dunaju je ustanovil „Slovensko literarno društvo“, v katerem je predaval o slovenskih literatih. Se kot dijak je dopisoval v „Novice“ in „Slovenski Narod“, v Vošnjakov „Tednik“, v Stritarjev „Zvon“ in kasneje tudi v „Ljubljanski Zvon“. Z Dunaja je prišel v Ljubljano ter je bil učitelj na Mahrovem trgovskem zavodu; potem je prestopil v Mestno hranilnico, kjer je dosegel stopnjo račun. kontrolorja.

Ves svoj prosi čas je pokojnik posvetil napredku literarnega in družabnega življenja.

Leta 1884. je postal urednik novega ilustriranega leposlovnega in političnega Tavečar — Hribarjevega lista „Slovana“, ki je izhajal kot polmesečni; napisal je zanj celo vrsto živopisnih slovenskih pisateljev ter poročal jako vestno o češkem, hrvaškem in srbskem slovstvu. Napisal je tudi za „Ljubljanski Zvon“ več literarnih ocen, a predvsem z jezikoslovnega stališča. „Slovane“ je ostal urednik do leta 1887. Poslej se je začel živo pečati s slovensko politiko ter začel leta 1896. izdajati „Slovenski List“. Zaradi konfliktov z voditelji slovenske politike pa je moral iz uredništva izstopiti. Kot goreč Slovan je sprožil leta 1885. misel, da so izleteli Slovenci in Hrvatje s posebnim vlakom v Prago. Izlet se je posrečil silajno. To potovanje je opisal v „Slovane“ ter dal potpis sonetnič. Dodal je še lepe vrste živopisov časih, hrvaških, srbskih in slovenskih pisateljev in pisateljic ter je skupaj izdal v naslovom „Spomenik slovenske vzajemnosti“. Knjiga se je v 1000 izvodih mahoma razprodala ter je imela zlasti med slovenskim dijaštvom navdušene bralce. O priliki Miklošičeve 70letnice je leta 1883. napisal za „Letopis“ Slovenske Matice njegov životopis in sicer po podatkih ljubljara samega.

Kot odbornik Dramatičnega društva je deloval v dobi, ko so se prirejale predstave v dvorani stare Citalnice v Selenburgovi ulici, jako marljivo za razvoj slovenskega gledišča. Kot agilen tovarš Fr. Gerbiča je deloval zlasti za razvoj slovenske operete, ki je tvorila desetletja edino glasbeno in pevsko točko slovenskih predstav. Z Gerbičem sta začela delovati za osnovanje male slovenske opere ter sta uprizorjala vsaj odlomke raznih laških in slovanskih oper. Za otvoritev novega deželnega gledišča je napisal A. Trstenjak orvo in doslej edino zgodovino slovenskih gledaliških predstav in slovenske dramatične književnosti ter je izdal leta 1892. lepo knjigo „Slovenski gledališče“ s štirimi slikami v zalozbi Dramatičnega društva. Prevel je za naše gledišče „Svetinovo hčera“, igrokaz v treh dejanjih, spisal Adolf Wildbrand.

Zelo važno je njegovo delo o ogrskih Slovencih v šomodski župniji, ki je izšlo v posebnem izdanju.

Pokojnik je bil mnogo let delaven predsednik delavskih pevskih društev „Slavec“ in „Ljubljana“, bil je marljiv odbornik „Slovenske Matice“ in „Društva slovenskih časnikarjev“ ter se je do zadnje dobe požrtvovalno udeleževal političnega delovanja narodno — napredne stranke. Na volilnih shodih je opetovano nastopil tudi kot govornik in bil vedno jako agilen agitator.

Zapušča vdovo, ki je bila v dobi njegovega odbojništva „Dramat. društva“ pod imenom gđ. Danešve vrla slovenska operna pevka ter si je v družbi takratne operne primadone ge. Milke Gerbičeve pridobila velikih zaslug za naše gledališče. Njej in gđ. hčerkam izrekamo svoje nagloblje sočutje!

Aprovizacija. + Prekajeno meso na rumene izkaznice C št. 1401 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1401 do konca prejmejo prekajeno meso v torek dne 18. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeno je tale red: od 1. do pol 2. št. 1401 do 1600, od pol 2. do 2. št. 1601 do 1800, od 2. do pol 3. št. 1801 do 2000, od pol 3. do 3. št. 2001 do 2200, od 3. do pol 4. št. 2201 do 2400, od pol 4. do 4. št. 2401 do 2600, od 4. do pol 5. št. 2601 do konca. Ena oseba dobi pol kg, 2 in 3 osebe 1 kg, 4 in 5 oseb 1 in pol kg, 6 in več oseb 2 kg. Kilogram stane 4 krone.

+ Premog za X. okraj se bode prodajal pri g. Ungerju v skladiščih Kranjske stavbne družbe in sicer: na št. 1 dne 18. decembra, na št. 2 dne 19. decembra.

Preskrba s semenskim žitom za pomladansko in poletno setev 1918. Semensko žito za prihodnjo pomladansko in poletno seteo bo oddajala Kmetijska družba in žitni zavod. Kmetijska družba oddaja v glavnem originalno seme in priznava semensko blago, in sicer iz drugih dežel. Žitni zavod pa bo oddajal deloma domače, deloma tuje semensko blago. Vsakdo, ki želi prejeti semensko žito od Kmetijske družbe, mora imeti potrjeno svojo županstva, da seme v resnici potrebuje. Je istotako se mora vsak, ki želi prejeti seme od žitnega zavoda, prigrisati pravočasno, ne pri svojem županstvu. Seme se sme naročiti samo pri enem mestu, ali pri Kmetijski družbi, ali pri žitnem zavodu. Da se pravočasno dožene in po možnosti pokrije potreba po semenskem žitu, velja za dotičnike, ki želijo prejeti seme od žitnega zavoda, sledeče: 1. Če bo imel žitni zavod na razpolago jaro pšenico in jaro rž, jo bo od dalj kmetovalcem le proti zamenj za domačo pšenico in rž. Pripominja pa se, da Zavod ne prevzame nikake odgovornosti za uspeh žetve jare pšenice ali jare rži. 2. Ostalo semensko žito pa prejmejo od žitnega zavoda le tisti, ki ga sami nič nimajo. Kdor je pridela kaj žita, ga mora v prvi vrsti porabiti za seme. Če ga mu manjka za prehrano, ima pravico pri svoji aprovizaciji zahtevati moko. 3. Kdor želi prejeti semensko žito od žitnega zavoda, se mora gласiti pri svojem županstvu, da ga županstvo vpiše v prigrisalnico. Županstvo prejme za to potrebne formulare potom okrajnega glavarstva. 4. V prigrisalnico se smejo vpisovati le dotičniki, ki seme ne bodo prejel od kod drugod (od sosedu potom zamenje, ali od Kmetijske družbe) in ki seme v resnici potrebujejo, to se pravi, tisti, ki zita niso nič sejali, ali kolim je vremenska ne, zgoda uničila pridelek. Županstvo mora za vsakega prigrisane vpisati poleg zaželenega množine semenskega žita tudi velikost ploskve, ki jo bo obsejal. Za pravilno vpisovanje v prigrisalnico je županstvo odgovorno. 5. Županstvo mora poslati prigrisalnico najpozneje do 7. januarja 1918 c. kr. okrajnemu glavarstvu v pregled. Na pr. snežne prigrisavnice se ne bo oziralo. 6. Žitni zavod bo oddajal prigrisancem semensko žito, kakor do sedaj, potom svojih žitnih komisijonarjev.

Ljubljana, 15. decembra 1917. Zavod za promet s žitom ob času vojne podružnica v Ljubljani.

Razne stvari. • Nakaznice za čevlje. Z Dunaja poročajo, da bodo v kratkem vpeljane posebne nakaznice za čevlje.

• Gornještarske tovarne so radi pomanjkanja premoga deloma že ustavile svoj obrat, deloma ga bodo morale prihodnje dni ustaviti.

• Gradec brez vžigalic. V Gradcu so te dni sicer dobili zopet plin, mesto pa je zato popolnoma brez vžigalic. Pravijo, da je v stajerskih tovarnah vžigalic dovolj, da pa se jih vsled transportne krize ne more spraviti naprej.

Pristorite „Slavenski Matiči“. Členarina 4 K, ustanovna 100 K.

• D' Annunzio preteplil v Milanu. Ga. briole D' Annunzio je hotel imeti v Milanu govor, toda zbrano občinstvo ga ni hotelo poslušati, marveč je zagnalo velik krik proti njemu in D' Annunzio je moral naglo izginiti. Na cesti so ga potem napadli in nabili do krvi.

• Ženske v vojaško službo? Češki listi javljajo, da so županstva na Češkem dobila ukaz, napraviti posebne sezname vseh v občini prebivajočih žen in deklet od 18. do 55. leta. V seznamu je pri vsakem imenu pripisati s čim se dotične žene pečajo in ali so v svoji službi nepogrešljive.

• Uniformirani vojni poročevalci. Vojni poročevalci bodo v bodoče morali nositi posebno uniformo, podobno uniformi infanterijskih častnikov. Na ovratniku bodo imeli mesto zvezd črke „K. P. O.“ in na rokavu napis „Presse“. Pozdravljati bodo morali oficirje, sablje pa ne bodo smeli nositi.

• Stavka natakarkjev na Dunaju. V nekaterih dunajskih večjih restavracijah so pričeli strajkati natakarkji. Sklicali so shod, na katerem so sprejeli resolucijo, ki pravi, da postajajo veliki restavratirji v vojni milijonarji, natakarkji pa popolni berači. Dunajski natakarkji zahtevajo zvišanje plač.

• Obleko in perilo iz papirja nameravajo sedaj izdelovati v večjem obsegu. V ta namen naj se vzame tudi časopisom še polovica tistega papirja, ki ga jim daje vlada danes na razpolago. Perilo in obleka iz papirja bi bila pri tem draga in za nič. Strokovnjaki računajo, da bi prišla srajca tkana iz papirnih niti na 20—24 kron, ne dala bi se na prati niti dvakrat.

• Tajfun na Japonskem. O veliki katastrofi, ki je zadelo okolico Tokija, poročajo sedaj še to — le: Tajfun je napravil nad 250 milijonov frankov škodo, 300 hiš je bilo razdejanih, 150.000 hiš preplavljenih, 200.000 oseb je sedaj strehe, več vasi v okolici Tokija je popolnoma razdejanih. V Si-namuri so našli nad 3000 mrtvih. Mal otok pri Truyasu je izginit, za prebivalci ni sledu.

• Pomanjkanje premoga na Češkem. Kakor javljajo praški listi postaja pomanjkanje premoga na Češkem naravnost katastrofalno. 14 mest in 35 občin je brez kurilva in brez razsvetljave. Tovarne se ustavijo svoj obrat. Sedaj počiva 8 tovarn za sladkor, 11 parnih mlinov, 5 tovarn za konzerve, 15 tovarn za stroje, 1 velika tovarna za čevlje ter 1 tovarna za vagono. Poleg njih še cela vrsta manjših industrijskih podjetij.

Darila. „Slovenska Matica“. Neimenovan rodojub je izročil potom Kreditne banke „Slovenski Matiči“ 100 (sto) kron. Iskrena hvala!

Za slepe vojake. V ta namen je darovala po upravnstvu „Lalbacher Zeitung“ ga. Goldsteina znesek 10 K.

Za slovenske vojske po dunajskih bolnišnicah so darovali: Ekselencia minister dr. vitez Jožiger 50 K; garnidni podpolkovnik Jernej plem. Andrejka 50 K; dr. zavni poslanec: Hladnik 30 K, dr. Korošek 20 K, vitez Pogačnik 20 K, Dembar 20 K, dr. Pogačnik 20 K, dr. Verstovšek 10 K, dr. Rybaf 10 K, Gostinčar 10 K; dvorani svetnik Gabrielčič 20 K; dekan dr. Knays 20 K; stotnik plem. Andrejka 20 K; plem. Copicitich 20 K; baron Vranjizany 20 K; ministerjalni podtajnik plem. Andrejka 20 K; odvetnik dr. Janko Breje 20 K; odvetnik dr. Frid. Babnik 20 K; med. dr. Derovšek 20 K; svetniški tajnik Posega 10 K; dr. Gregor Zerjav 10 K; tajnik vojničnega urada dr. Brezgar 10 K; revident sev. žez. Korošak 10 K; okrajni sodnik dr. vitez Grasselli 5 K; dr. Roman Ravnihar 5 K; Nikola Barečich 4 K in še mnogo drugih. — Vsem blagim darovalcem izreka odbor najiskrenejšo zahvalo.

Umrli so v Ljubljani: Dne 12. decembra: Egon Marussig, sin strojevodjeve vdove, 11 let, Pražakova ulica 10. — Adalbert Zajec, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici v Marjanišču.

Dne 13. decembra: Marjeta Adamič, hiralica, 58 let, Radečkova cesta 9. — Vencelj Hackel, pešec, v rezervni voj. bolnišnici v Marjanišču.

Dne 14. decembra: Josip Pavlin, sin begunca, 2 leti, Streliška ulica 15. — Ana Peršin, prodajalka, 66 let, Stari trg 34. — Danica Kutin, hči železniškega uradnika, 3 leti in pol, Hirska ulica 21.

Dne 15. decembra: Vasilij Palink, trenski vojak, v rezervni vojaški bolnišnici pri uršulnikah. — Fran. Schneider, topničar, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 15. decembra: Marija Šempov, mestna uboga, 75 let, Japljeva ulica 2. — Ant. Valentič, posestnikov sin, hiralet, 47 let, Radečkova cesta 9.

Dne 16. decembra: Ivan Brožič, premogar, hiralet, 46 let, Radečkova cesta 9. V deželni bolnišnici: Dne 11. decembra: Mihael Krahčik, dninar, 54 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. **Lastnina in tisk:** „Narodne tiskarne“.

Želim kupiti dobro ohranjen otročji vozilek.

Naslov pove upravn. „Slov. Narodae“ 4253

Kupim lahke sanke in moški suknjič kožuh. Ponudbe na upravn. „Slov. Nar.“ pod „sanke 4255“. 4255

Več tesarjev in mizarjev proti dobremu plačilu sprejme ANTON STINEER, Ljubljana, Jeranova ulica 11.

: Učenka : za trgovino s papirjem in knjigarno. Več se izve v „Narodni knjigarni“ v Prešernovi ulici.

Išče se krepak trgovski učenec poštenih staršev. Prednost imajo oni, ki se se že učili v kaki trgovini. Ponudbe na trgovino z mešanim blagom M. Volovec, št. Jernej, Dolenjske. 4222

Učenko iz dobre poštene hiše, katera je dovršila ljudsko šolo z dobrim vspehom in katera ima veselje do trgovine, sprejme takoj in in pod ugodnimi pogoji večja trgovina v mestu na Goreniskem. Več se izve v upravn. „Slov. Narodae“ pod „J. K. 5.4200“

Stalna stranka, brez otrok išče za takoj ali pozneje manjšo moderno stanovanje K. ga preskrbi, dobi nagrado 5 kg črne govinke mesni ali K 150.—, Ponudbe pod „Moderno stanovanje 13/4229“ na upravnisti „Slovenskega Narodae“.

Prošnja. Začetkom t. l. prišel je nekt invalid k Mariji Prosen, prodajalki v Ljubljani, Vel. Colnarska ulica št. 1, ter ji je sporočil, da je bil skupaj s njenim možem Leonhardom Prosenom v Karpatihv ognju proti Rusom. Ker sta bila lačna, poslala sta se iz strelskega jarka k nekemu drevesu ter sta tam zavzivala konservo, katero je dal dotični invalid, in komis, katerega je dal njen mož, Leonhard Prosen. Priletela je granata, ki je Leonharda Prosen ranila v prsi in trebuh, njegovega kamerada tega invalida pa v nogo. Umirajoči Leonhard Prosen je prosil svojega kamerada, naj sporoči njegovi ženi, da je Leonhard Prosen umrl. Dotični invalid je bil priča, ko je Leonhard Prosen izdihnil svoje dušo, ker so njega samega že pozneje odnesli z mesta. Ta invalid pravil je Mariji Prosen, da je iz Smarske fare doma, imena pa ji ni povedal.

Marija Prosen prosi nuno tega invalida, naj čimprej manuani svoj naslov njej sami, ali pa odvojniški pisarni dr. Frana Pečeka v Ljubljani Sv. Petra cesta štov. 11. 4245

Velika izbira rokavic in raznovrstnih parfemov

O. BRACHKO LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 12.

Anton Trstenjak pisatelj in kontrolor mestne hranilnice ljubljanske

umrl danes dne 17. decembra t. l. Blegemu pokojniku obrani društvo hvaležen spomin.

V LJUBLJANI, dne 17. decembra 1917.

Anton Trstenjak

pisatelj in kontrolor mestne hranilnice ljubljanske

umrl danes dne 17. decembra t. l. Blegemu pokojniku obrani društvo hvaležen spomin.

V LJUBLJANI, dne 17. decembra 1917.

Anton Trstenjak

pisatelj in kontrolor mestne hranilnice ljubljanske

umrl danes dne 17. decembra t. l. Blegemu pokojniku obrani društvo hvaležen spomin.

V LJUBLJANI, dne 17. decembra 1917.

Anton Trstenjak

pisatelj in kontrolor mestne hranilnice ljubljanske

umrl danes dne 17. decembra t. l. Blegemu pokojniku obrani društvo hvaležen spomin.

V LJUBLJANI, dne 17. decembra 1917.

Anton Trstenjak

Lulza Trstenjak roj. Dančeva naznanja v svojem ter v imenu svojih hčerk Nade in Miluše, ter vseh ostalih sorodnikov, da je naš preskrbni srčno ljubljeni soprog in oče, brat, stric in svak, gospod

Anton Trstenjak

višji kontrolor Mestne hranilnice ljubljanske, tajnik in revizor „Jugoslovanskih hranilnic“, slovenski pisatelj itd.

danes v ponedeljek, dne 17. t. m., ob 1/21. ponoči po kratki mučni bolezni, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti, Konjušna ulica št. 4, (Trnovski pristan št. 4) na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 17. decembra 1917.

4345

Lepa lovška psica fermač

4 leta stara, dober spel, fin nos, se proda. Kdo, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Deček

star 14 let, dober spel, fin nos, se proda. Kdo, pove upravn. »Slov. Naroda« 4202

KONJ

4 leta star in 17" visok, črnorjav, priden, dober v teku se proda. Kje pove upravn. »Slovenskega Naroda« 4231

DEKLA

za gostilno na deželi, ki bi bila vajena vsega domačega in poljskega dela. Plaša pr. dogovor. Naslov se izve v upr. »Slov. Nar.«

STANOVANJE

kuhinja in dve do štiri sobe. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod »D. W./4274«.

Za Božič!!

Prodajam dva do tri črnatona, dva vozička in dve komolci postelji za punice. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda« 4273

Proda se nov

kratek kožuh

ali zamena z živili. 4252

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Kupim

lahok voz, sani, male sani, jezdne sani in 2 opreml. Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« 4238

Proda se

parni kotel in parni stroj.

Kotel je stoječ z cevmi, obsega 15 kvadrat metrov kurilnega prostora ter je preskušen za 8 atmosfer pritiska. Stroj je starejšega sistema ter razvija približno 25-30 konjskih sil. Proda se oboje skupaj ali tudi posamešno. Ogled se lahko vsaki čas pri Antonu Berdnjaku, Zatišja, Dolensko.

Potrebujem sancajivnega in treznega

hlapca za konje

proti dobri plači in hrani. Leti mora biti vajen vožnje iz gozda. Sprejemati tudi tesarje ali mizarje v trajno delo. 4254

Ravnatelj Frano, obl. skuš. mestni tesarški mojster, Linhartova ulica št. 25.

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja pretužno vest, da je njen zaslužni kontrolor, gospod

Anton Trstenjak

po kratki mukepolni bolezni dne 17. t. m. preminul.

V LJUBLJANI, dne 17. decembra 1917.

4846

Ravnateljstvo.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti naše dobre matere, babice in tašče, gospe

Terezije Boncelj roj. Gaube

za darovane vence in za spremstvo pri pogrebu izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo. 4342

ŽELEZNIKI, dne 13. decembra 1917

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega nenadomestljivega soproga oziroma dobrega očeta, gospoda

Mihaela Mihelič,

ščatarskega mojstra in hišnega posestnika

izrekava najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujeva domačemu čast. gosp. župniku Janku Barletu za duševno tolažbo med boleznijo, slav. kat. društvu rokodelskih pomočnikov za obilo vdeležbo pri pogrebu in ginljivo žalostinsko petje, posebno pa društvenemu predstojniku čast. gosp. Alojziju Stroj, nadalje slavn. veteranskem društvu in križevniški Marijini kongregaciji ter nje načelniku, kakor tudi vsem drugim mnogobrojnim vdeležencem pogreba. Bog plačaj!

V LJUBLJANI, dne 17. decembra 1917.

Žalujoča soproga in hči.

Šolske potrebščine = priporoča = „Narodna knjigarna“.

Potrti najgloblje žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni oče, oziroma ded, brat, tast, svak in stric, gospod

Emil Orožen

c. kr. notar v Kamniku

dne 13. grudna 1917 ob pol 1. uri popoldne, previden s tolažili sv. vere, v starosti 59 let v bolnici usmiljenih bratov v Gradcu nenadoma preminul.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika se prepeljejo v Kamnik, kjer se v torek, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne polože k večnemu počitku na pokopališču v Žalah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V KAMNIKU, dne 17. grudna 1917.

Žalujoči ostali.

Odvetnik dr. Josip Ferfolja v Trstu, ulica Vienna 17, I.
koncipijenta ali dobrega uradnika.
 Znanje italijanščine, vsaj delno, pogoj.

Dobavljamo

barvne trakove za vse vrste pisalnih strojev, karbonski papir (ogljén papir) v vseh barvah, kartoteke (kartne sisteme) in vertikal-registraturo (meblje in mapo) pomnoževalne aparate in pritiskline (ovoščen papir in barve).

„Remington“ pisalnih strojev delniška družba z o. z., Dunaj I., Franz Josefs-Kai 15 in 17.

SOLALI
 trgovina z cigaretnim papirjem družba z omejeno zavezo Štejsch-Galicija
najboljše cigaretni papirji
 Velede pravočasne oskrbe surovin zomoremo
 točno, oeni in redno dobavljati.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA
 parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Razglas.

Opozorjam p. t. občinstvo, da kupujem le kratek čas po sledečih cenah do preklica, zato dobavite hitro. Plačam za kg zamaškov za steklenice prevrtno a neizmenljivo . . . K 27.—
 „ sode . . . K 25.—
 „ novih . . . K 59.—
 odpadkov . . . K 4.—
 šampanjskih zamaškov kos . . . K 140.—
 dalje plačam za vreče kos do . . . K 8.—
 za svilnate odpadke stare . . . K 28 za kg
 „ nove . . . K 35 „
 „ sočfrano (ne umetno ali slavnato) svilu . . . K 40 „
 „ svilnate štrne do . . . K 150 „

Prevezemam zam. vsako množino brez prejšnjega vprašanja po povzetju proti vizu.

Z odličnim spoštovanjem

Henrik Kreisel, Gradec, Keplerstrasse 84 Telefon interurban 4102.

I. nakupovalnica imenovanih predmetov ter vseh vrst enaj po najvišjih cenah. Na pismena, telefonična in brzojavna vprašanja odgovorjam brezplačno za večje pošiljke pošiljam žel. prevozno kisto.

Anton Bajec
 umetni in trgovski vrtnar
 cvetlični salon
 samo Pod Trančo št. 2
 poleg Čevljarskega mosta.
 Velika zaloga suhih vencev.
 izdelovanje šopkov, vencev, trakov I. t. d.
 Zunanja naročila točno.
 Vrtarstva na Tržaški cesti št. 34.

Fran Marolt, Ljubljana, Slovenske 1085

vojaške narodne pesmi

za K 1.50 ali 1.80 se dobe do. Po pošti 20 v. voš. Najbolje darilo!

Kupim vsake množine novih in starih 4203

svilenih odrezkov

po K 20.— za kg. **A. LANDSKRONER,** Ljubljana Sv. Jakoba narežje 39.

Prazne vreče

vsake vrste, suhe gobe, kumina, janič in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini, ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trgovska firma

J. Kušlan, Kranj, Goranjsko

Čevljarske pomočnike sprejme v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram primerna. — Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele vstopiti v službo v svrhu dogovora osebno zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 4221

Jabolka

suhe gobe, suhe sadje vseh vrst, sode od vina, sadjevca in žganja, steklenice in zamaške

kupi vsako množino in prosi ponudbe 4167

A. Oset, p. Guštanj Koroško.

Kupujem in prodajam.

bodisi pohištvo, steklenice, železo, sulice, porcelan, orožje, podobne, star čenar, spleh vse, kar je najmanj 50 let stare.

Obenem kupim stare zobovje. Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc
 brivec in koncesijonirani starinar

„Umetniška propaganda“
 v Ljubljani — Podna ulica 5.
 Naloga propagande oblik in tipov.
 Umetniška razglednica.

2 pokriti kočiji,
1 svinjak

truga za gramoz
 eventualno tudi 2 KONJA

za vožnjo

se prodajo pri

Jv. Marinšek, Glince 28.

Obenem kupujem tudi

konje za klanje.

Kdor namerava prodati za kaj
! KOSTANJEVEGA LESA !
 naj ga ponudi takoj tvrdki
J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Srbečica, hraste, izpuščaji

izginejo kar najhitreje po uporabi „Dr. Flescha originalnega rujavega mazila“. Brez duha in ne omaže. Mali lonček K 1.60, veliki K 3.—, družinska porcija K 9.—.

Dr. E. Fleschs Krenen-Apotheke, (Björ), Raab Ogrsko.

ZLATO

Je sedaj za božične praznike najprimernejše darilo! Oglejte si moje bogato zalogo v briljantnih prstanih, zapestnic, broš, nahanov, zlatih, srebrnih in niklajstih ur najboljših znamk in prepričan sem, da se Vam bode do-

padlo.

Popravila in naročila na nova dela izvršim točno in ceno. **Alojzij Fuchs, zlatar, Selenburgova ulica št. 6.**

Modni salon

Stuhly-Maschke

Židovska ulica šte. 3.
 Dvorski trg 1, Ljubljana.

Priporoča največjo izbiro finih velour-klobukov s kosmatim robom iz prvovrstnih tovarn »Novega Jičina«, kakor iz baržuna, filca in kožuho-vine, ter čepic za dame in deklice.

Popravila točno in vestno! Velika izbira žalnih klobukov. Cene razmeroma zelo nizke!

J. WANER, krznar, Sv. Petra cesta 19.

Kupujem kože vseh vrst divjačin, lisice, kune itd. po najvišjih dnevnih cenah.

Vojno posojilno zavarovanje

omogočuje vsakomur, da podpiše vojno posojilo z majhnimi denarnimi žrtvami, da vrhnetega skrb za svojo udobnost v starosti in da skrb za svoje v slučaju, da ga je doletela prežgodnja smrt.

Za odplačila vojnega posojila se lahko volli doba 10—20 let. — Zavarovano vojno posojilo izplača se v slučaju doživljenjske dobe oziroma v slučaju prejšnje smrti.

Na primer: Oseba, ki je potom zavarovanja podpisala K 2000 vojnega posojila, katerega si hoče pri četrtletnem vplačevanju po K 24.80 prilastiti v 15. letih umre, ko je plačala komaj dva četrtletna obroka v skupnem znesku K 49.60. Kljub temu izplača se zaostali ali v polik določeni osebi takoj polno zavarovano vojno posojilo K 2000.—

Do K 5000.— ni potreba zdravniške preiskave in znaša zavarovalnina od K 1000.—

za dobo 10 let.	letno	polletno	četrtletno	mesечно
12	77.—	39.20	20.—	6.80
15	63.—	32.10	16.30	5.53
18	48.—	24.40	12.40	4.25
20	44.50	22.70	11.50	3.90
25	39.50	20.10	10.25	3.50
30	35.—	17.85	9.10	3.10

Vojna varnost je brez plačila doklade v polnem obsegu z zavarovanju višela. Odkup ali obremenitev police s posojilom vsakdas mogoč. — Kdor na primer zavarovanje sklenjeno za K 1000 na 12 let, za koje je plačal jedno letno premijo K 63.— po jednom letu opusti ali s posojilom obremeniti dobi po sedanjem stanju v gotovini izplačanih K 59.46. — Pri tem pa je bil skozl eno leto za slučaj smrti zavarovan.

Pojasnila daje in posudbe sprejema

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe „Avstrijski Feniks“
 Ljubljana, Sodna ulica.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 12,000,000.

Rezerve: okrog K 1,000,000.—.

SPREJEMA: Vlogo na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%.
 Vlogo na tekoči in žiro račun proti najugodnejšem obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.
KUPOJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala:
 Trst.
 Podružnice:
 Beograd, Buda-
 Pest, Kotor, Metković
 Opčin-
 Srijem, Sibenik, Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
DAJE PREDJUNE: na blago, ležeče v javnih skladiščih.
PREVEZMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA.

10

Telefon št. 257.